

Handläggare:
Helena Nilsson

Till
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd

Telefon: 08-508-20032

MBL-upplaga

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Verksamhetsplan 2014

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar att:

1. Verksamhetsplan 2014 för Enskede-Årsta-Vantör godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Omslutningsförändringar om 229,8 miljoner kronor godkänns och anmäls till kommunstyrelsen.
3. Stimulansbidrag för utbyggnad av förskolelokaler begärs med 0,8 miljoner kronor.
4. Budgetjustering för omstrukturering av förskolelokaler begärs med 1,3 miljoner kronor.
5. Ansökan om medel för feriearbeten görs hos kommunstyrelsen med 4,3 miljoner kronor (se bilaga).
6. Ansökan om medel för Vackra Stockholm görs hos kommunstyrelsen med 0,4 miljoner kronor (se bilaga).
7. Budgetjustering begärs hos kommunstyrelsen med 1,0 miljoner kronor för extra driftskostnader i samband med inrättandet av naturreservat, Årstaskogen.
8. Budgetjustering begärs hos kommunstyrelsen med 11,6 miljoner kronor för tillgänglighetsfrämjande investeringar inom stadsmiljön.
9. Ansökan om fortsatta Ytterstadsmedel (Söderortsvisionen) för Rågsvedsprojektet med 3,8 miljoner kronor enligt tidigare ansökan.
10. Ansökan om Ytterstadsmedel (Söderortsvisionen) görs hos kommunstyrelsen med 0,6 miljoner kronor för år 2014-2016 för projekt i Östberga (se bilaga).

Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd

Box 81
121 22 Johanneshov

eav@stockholm.se

stockholm.se

11. Priser till nämndens utförarenheter fastställs i enlighet med detta ärende.
12. Resultatenheter fastställs i enlighet med detta ärende.
13. Aktivitetsplan 2014 för upphandling och konkurrens godkänns.
14. Internkontrollplan 2014 godkänns.
15. Strategi för brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete 2014 godkänns.
16. Miljöhandlingsplan 2014 godkänns.
17. Kommunikationsplan 2014 godkänns.
18. Sammanställning av aktiviteter kopplade till "Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2011-2016" godkänns.
19. System för intern kontroll godkänns.
20. De två avdelningarna för individ- och familjeomsorg permanentas från och med 1 januari 2014.
21. Familjerätten i Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Skarpnäcks stadsdelsförvaltningar slås samman till Familjerätt Sydost från och med 1 januari 2014.
22. Redovisning och plan för anpassning av lokaler inom äldreomsorgen godkänns (se bilaga).

Lena Lundström Stoltz
Stadsdelsdirektör

Ulrika Klemets
Ekonomichef

Ärendets beredning

Verksamhetsplanen har tagits fram av ekonomiavdelningen i samarbete med övriga avdelningar. Förvaltningen lämnar MBL-information den 26 november 2013 och MBL-förhandling sker den 3 december 2013. Pensionärsrådet och rådet för funktionshinderfrågor behandlar ärendet den 6 december 2013 respektive 9 december 2013.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har fastställt budget för staden. Budgeten är överordnad och styrande för stadens alla verksamheter. Utifrån de mål som kommunfullmäktige fastställer i budgeten finns styrdokument inom olika områden.

Stadens integrerade system för ledning och styrning (ILS) är styrande i nämndernas arbete med budget och verksamhetsplan. ILS-strukturen består av kommunfullmäktiges inriktningsmål, som är verksamhetsövergripande, samt kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet, som konkretiserar inriktningsmålen i förhållande till stadens verksamheter. I budgeten fastställer kommunfullmäktige även ett antal indikatorer som mäter måluppfyllelse samt aktiviteter som ska bidra till att målen uppfylls.

Vidare inom ramen för ILS-strukturen beslutar nämnden om egna nämndmål som konkretiserar och tydliggör kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet ytterligare samt beskriver vilka resultat som ska förväntas. Nämnden kan också besluta om egna indikatorer och aktiviteter för att mäta respektive bidra till måluppfyllelsen.

Vision 2030 är stadens gemensamma långsiktiga vision om hur staden ska utvecklas. Den redovisar stadens långsiktiga mål, vilka utmaningar staden står inför, samt strategier för en långsiktig och hållbar utveckling. Nämndens verksamhetsplan ska vara kopplad till visionen.

Innehållsförteckning

Inledning	6
1. Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök.....	7
1.1 Företag väljer att etablera sig i Stockholm framför andra städer i norra Europa.....	8
1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande	8
1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar.....	10
1.4 Det byggs många bostäder i Stockholm	11
1.6 Stockholmarna är nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm	12
1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad	14
2. Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras.....	18
2.1 Stockholmarna upplever att de erbjuds valfrihet och mångfald	19
2.2 Barn och elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden.....	21
2.3 Stockholmarna upplever att de får god service och omsorg	27
2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten.....	41
3. Stadens verksamheter är kostnadseffektiva.....	46
3.1 Budgeten är i balans	46
3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva.....	63
Övriga frågor	64

Bilagor

Bilaga 1: 01 Ekonomiblanketter

Bilaga 2: 02 Priser

Bilaga 3: 03 Aktivitetsplan 2014

Bilaga 4: 04 Internkontrollplan

Bilaga 5: 05 RoV Väsentliga processer

Bilaga 6: 06 RoV Indikatorer

Bilaga 7: 07 Strategi brottsförebyggande o trygghetsskapande arbete 2014

Bilaga 8: 08 Jämställdhets- och mångfaldsplan 2013-2015

Bilaga 9: 09 Miljöhandlingsplan 2014

Bilaga 10: 10 Kommunikationsplan 2014

Bilaga 11: 11 Aktiviteter för Delaktighet

Bilaga 12: 12 System för intern kontroll

Bilaga 13: 13 Ansökan feriearbeten 2014

Bilaga 14: 14 Vackra Stockholm

Bilaga 15: 15 Östbergaansökan

Bilaga 16: 16 Organisation

Bilaga 17: 17 Anpassning lokaler äldreomsorg

Inledning

Verksamhetsplanen för Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd knyter an till stadens långsiktiga mål i Vision 2030 och anger inriktningen på förvaltningens verksamhet under år 2014. Förvaltningen arbetar aktivt med kvalitetsfrågor och utgår i det från stadens integrerade system för ledning och styrning (ILS). Som ett led i utvecklingen av kvalitetsarbetet fortsätter arbetet med metoden lean samt utvecklingsarbetet i alla verksamheter med resultatbaserad styrning.

Nämndens verksamheter ska vara attraktiva arbetsplatser. Den attraktiva arbetsplatsen ger förutsättningar för medarbetarna att må bra genom delaktighet, dialog och tillgång till olika hälsofrämjande aktiviteter. Arbetet med att öka frisknärvaron fortsätter genom satsningar på friskvård och att sprida goda exempel, kollegialt lärande, internt och externt. Jämställdhets- och mångfaldsarbetet prioriteras. En jämställd arbetsplats och ett gott bemötande är grundförutsättningar i förvaltningens arbete med medborgarna i fokus.

Enskede-Årsta-Vantör är en stadsdel under stark utveckling och växande. I stadsdelsområdet finns flera stadsutvecklingsområden för vilka planeringen fortsätter under 2014. En viktig del i att göra stadsdelen trygg och säker att bo och vistas i är att parker och grönområden upplevs som rena, välskötta, trygga och tillgängliga. Stadsmiljöverksamheten lägger särskilt fokus på att rusta upp lekplatser, parkvägar och trappor i stadsdelsområdet. Planering av arbeten i parker ska ske med särskild hänsyn till behoven hos barn, äldre och personer med funktionsnedsättning.

Trygghet, säkerhet och lokalt brottsförebyggande arbete är prioriterat och sker i samverkan med andra aktörer. Fokus ligger på arbetet med ungdomar. Förvaltningen vidareutvecklar arbetet och satsningen på Lokal utveckling i Rågsved under 2014, samtidigt som medel även söks för Östberga. Satsningar görs även i Dalen. Fältgruppen arbetar uppsökande och förebyggande i miljöer där ungdomarna vistas. Inom fritidsverksamheten erbjuds barn och ungdomar en rad olika aktiviteter och sommarverksamheten vid Gålö är fortsatt prioriterad.

Sommarjobb för ungdomar prioriteras även under 2014 och målet är att erbjuda 600 ungdomar feriearbeten. En viktig målgrupp är ungdomar vars föräldrar har försörjningsstöd och denna grupp prioriteras vid tillsättningen av feriearbeten.

Inom individ- och familjeomsorgen kommer förvaltningen att arbeta med regionalisering av verksamheter i östra söderort gällande familjerätt, öppenvård för missbrukare samt utredningar och insatser inom våld i nära relationer. Målsättningen är att öka kvaliteten för brukarna inom dessa områden.

Förvaltningen ska erbjuda fortsatt god pedagogisk verksamhet och omsorg inom förskoleverksamheten. Rekrytering av förskollärare är en nyckelfråga liksom en god arbetsmiljö, så att kompetenta medarbetare söker sig till stadsdelen och vill arbeta kvar. Stadsdelen deltar under 2013-2016 i ett forskningsprojekt, "Små barns lärande" som är ett samarbete mellan tio kommuner, två stadsdelsförvaltningar i Stockholm och Linnéuniversitetet. Efterfrågan på barnomsorg fortsätter att öka även under 2014 och nya förskoleavdelningar planeras, även på obekvämt arbetstid.

Inom omsorgsverksamheterna fortsätter det systematiska kvalitetsutvecklingsarbetet, liksom arbetet med att utveckla och förbättra uppföljningen. Rättssäkra utredningar och att säkerställa dokumentation är andra prioriterade områden. Stort fokus kommer även att ligga på att

utveckla avtals- och verksamhetsuppföljningarna samt kvalitetsmätning på individnivå.

Miljöarbetet är viktigt och förvaltningen fortsätter arbetet för en hållbar livsmiljö utifrån de mål som sätts inom ramen för miljöprogrammet och utifrån nämndens miljöhandlingsplan.

Delaktighet ska genomsyra all verksamhet och tillgängligheten till nämndens verksamheter ska vara god. Medborgardialoger genomförs vid exempelvis områdesmöten och samråd.

Kommunfullmäktige har beslutat om en nettobudget för år 2014 på cirka 2,1 miljarder kronor.

I jämförelse med ursprunglig budget för 2013 är detta en ökning med 36,9 miljoner kronor vilket motsvarar 1,8 %. I budgeten finns även effektiviseringskrav för minskad sjukfrånvaro, införande av gemensam administration och e-tjänster. Budgeten ökar inom alla nämndens verksamhetsområden förutom administration och arbetsmarknadsåtgärder.

Förvaltningen har i budgetarbetet utgått från att de olika verksamheterna ska få den budgettilldelning som kommunfullmäktige har gett via fördelningsnycklarna. Vilket betyder att ingen omfördelning mellan verksamhetsområden har gjorts i denna budget. Den förebyggande och främjande verksamheten för barn och unga inom individ- och familjeomsorg finansieras med 10 mnkr resursfördelningen för barn, kultur och fritid.

Medel avsätts även detta år för att kunna täcka kostnader, som i dagsläget är svåra att bedöma om de kommer att uppstå och till vilket belopp.

KF:s inriktningsmål:

1. Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Strategin för trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete är vägledande i arbetet med trygghet. Satsningen på lokal utveckling i Rågsved fortsätter, med fokus på trygghet och förebyggande arbete. Nya medel söks för att utveckla Östberga och insatser kommer även att göras i Dalen. Stadsdelen fortsätter att utvecklas med nya bostadsområden och under 2013 stod Tele2 Arena färdig med ett stort evenemangsområde i anslutning till arenan. Detta medför nya och ökade krav på stadsdelen och säkerhetsarbetet prioriteras under 2014. Personer som utsätts för våld i nära relationer ska veta vart de ska vända sig för att få råd och stöd i stadsdelen.

Anpassning av verksamheten utifrån den demografiska utvecklingen fortsätter, bland annat med att tillgodose behovet av verksamhetslokaler och boenden. Nämndens miljöhandlingsplan ligger till grund för arbetet med att en hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas, inom områden som nämnden följer upp och har rådighet över. Miljötänkandet ska integreras i alla verksamheter, på ett sätt som passar verksamheternas skilda karaktär.

Förvaltningen arbetar med företagarfrågor och utveckling av lokala centrumområden i syfte att öka antalet arbetsplatser i söderort. Fortsatt arbete sker mot prioriterade målgrupper för att minska antal bidragsberoende ytterligare och viktigt är att erbjuda feriejobb under skollov till ungdomar vars föräldrar har försörjningsstöd.

Barn, unga och äldre ska ges möjlighet att uppleva och själva utöva olika former av kultur och hälsofrämjande aktiviteter. Stadsdelen ska upplevas ren, välskött och tillgänglig. Ett prioriterat område är att parker och lekplatser ska vara trygga och säkra att vistas i samt tillgängliga för alla. Extra medel söks för Vackra Stockholm och för tillgänglighetsfrämjande

investeringar, för att tillgängliggöra och försköna stadsdelens parker ytterligare. Fritidens verksamheter ska bidra till att ge barn och unga hälsofrämjande och trygga uppväxtvillkor.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Företag väljer att etablera sig i Stockholm framför andra städer i norra Europa

Stadsdelsnämnden bidrar till måluppfyllelsen genom att fortsätta genomföra upphandlingar i enlighet med nämndens aktivitetsplan för upphandling och konkurrens. Förvaltningen arbetar med företagarefrågor och utveckling av lokala centrumområden. Förvaltningen medverkar tillsammans med övriga förvaltningar och bolag i arbetet med Söderortsvisionen, som bland annat har som målsättning att öka antalet arbetsplatser i söderort.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel upphandlad verksamhet i konkurrens	35 %	37 %	År

Nämndmål:

Utförarverksamheten konkurrensutsätts i enlighet med nämndens aktivitetsplan

Förväntat resultat

Upphandlingar har genomförts i enlighet med aktivitetsplanen. Måluppfyllelse på indikatorn om andel upphandlad verksamhet i konkurrens.

VP 2014

I aktivitetsplanen för upphandling och konkurrens, som bifogas verksamhetsplanen, redovisar förvaltningen alla verksamheter som kommer att konkurrensutsättas under de närmaste åren. Utgångspunkten är att utifrån kommunfullmäktiges konkurrenspolicy upphandla all verksamhet som inte är myndighetsutövande, av strategisk karaktär eller redan omfattas av ett kundvalssystem.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande

Förvaltningen bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att arbeta för att invånarna i Enskede-Årsta-Vantör ska vara självförsörjande. Viktiga målgrupper är de som saknar gymnasieutbildning, utrikes födda, sjukskrivna, personer med en funktionsnedsättning som medför minskad arbetsförmåga eller personer som lider av ohälsa.

Förvaltningen kommer under 2014 att fortsätta prioritera att erbjuda feriejobb under skollov till ungdomar vars föräldrar har försörjningsstöd. Förvaltningens resurscoacher, den öppna mottagningen för budget- och skuldrådgivningen, införandet av ett nytt bedömningsinstrument samt att bibehålla en stabil personalstyrka är andra viktiga delar i arbetet med att uppnå målen.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha	80 st	1600 st	Tertial
Andel barn som lever i familjer som är beroende av ekonomiskt bistånd	4,5 %	4,0 %	Tertial
Andel personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	2,5 %	2,0 %	Tertial
Andel vuxna som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1,5 %	1,2 %	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnderna ska samverka med arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden i syfte att främja samordning, utveckling och en effektiv uppföljning av stadens arbetsmarknadsåtgärder	2014-01-01	2014-12-31
Stadsdelsnämnderna ska intensifiera arbetet med att identifiera felaktiga utbetalningar samt mäta effekten av arbetet.	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Invånarna i Enskede-Årsta-Vantör ska vara eller bli självförsörjande

Förväntat resultat

Antalet hushåll som är beroende av försörjningsstöd minskar och fler blir självförsörjande. Kostnaderna för försörjningsstödet minskar.

VP 2014

Arbetslösheten bedöms minska under de kommande åren. Grupper som har fortsatt problem med att få arbete är utrikes födda, de som saknar gymnasieutbildning, sjukskrivna och personer med funktionsnedsättning som medför minskad arbetsförmåga. Bidragstidens längd är en av de faktorer som tillsammans med antal hushåll, medelbidrag per person och månad samt hushållsstorlek påverkar kostnaderna för ekonomiskt bistånd. Antalet biståndshushåll påverkas i sin tur av bland annat befolkningsutvecklingen, konjunkturen, arbetsmetoder och bedömningar. En annan viktig faktor för att minska antalet bidragshushåll är en bibehållen och stabil personalstyrka som genom intensiva insatser kan bidra till att människor som behöver extra stöd för att uppnå egen försörjning får det. Förvaltningen kommer att fortsätta det pågående arbetet med att fokusera på personer som lider av ohälsa och som saknar ersättning från Försäkringskassan.

Den 1 juli 2013 införde regeringen den så kallade jobbstimulansen inom ekonomiskt bistånd i syfte att öka motivationen till arbete och på sikt arbete på heltid och självförsörjning. Jobbstimulansen innebär att 25 % av hushållets inkomster från arbete inte tas med vid beräkningen av ekonomiskt bistånd förutsatt att hushållet haft ekonomiskt bistånd sex månader i följd. Det innebär att det enskilda hushållet får mer ekonomiskt bistånd och därmed en högre disponibel summa än om hela inkomsten hade tagits med vid beräkningen. Det leder till ökade kostnader för verksamheten, då personer som tidigare ansetts som självförsörjande nu blir kvar som bidragstagare. Kostnaderna förväntas öka för varje månad då allt fler

kvalificerar sig för att få behålla en del av sin inkomst.

Förvaltningens resurscoacher kommer att arbeta vidare under 2014 med samma inriktning som tidigare. Insatsen har efter en första utvärdering visat sig ge goda effekter på individnivå. Arbetet kommer att ske både på grupp- och individnivå med klienter som av olika anledningar inte kommer ut i egen försörjning och som inte har tillräcklig arbetsförmåga för att remitteras till Jobbtorg resurs.

Forskning visar att ungdomar vars föräldrar har försörjningsstöd själva riskerar att bli bidragsberoende. Förvaltningen kommer därför att prioritera denna grupp vid tillsättningen av förvaltningens feriearbeten för ungdomar. När det gäller ungdomar som söker försörjningsstöd ska dessa få nybesök och samhällsinformation i grupp. En ökad kunskap inom privatekonomi och samhällskunskap ger en ökad motivation till egen försörjning.

Bedömnings- och kartläggningsinstrumentet *Initial bedömning*, som utarbetats av socialförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen tillsammans med stadsdelsförvaltningarna, kommer att införas på enheten för arbete och försörjning. Det kommer att användas vid alla nya ansökningar om ekonomiskt bistånd för att få bedömningen mer likartad över hela staden.

Den öppna mottagningen för budget- och skuldrådgivning kommer fortsättningsvis ge rådgivning utan väntetider. Ett uppdrag kommer även under 2014 att vara att mer rodnat rikta in sig på arbete med hyresrådgivning och vräkningsförebyggande arbete och särskilt fokus ligger på barnfamiljer.

Arbetet för att stävja felaktiga utbetalningar (FUT) fortgår. Framtagna kontrollrutiner ska tillämpas vid alla utredningar och utbetalningar för att förebygga att felaktiga utbetalningar sker.

Arbete och försörjning ska i likhet med övriga enheter ha särskild fokus på barnfamiljer och vid behov ta initiativ till samverkan med andra enheter inom förvaltningen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar

Förvaltningen ska fortsätta att arbeta efter nämndens miljöhandlingsplan (se bilaga) som revideras i samband med verksamhetsplanen.

Samtliga bilar som förvaltningen leasar eller äger ska vara miljöbilar enligt den nya definitionen. Inga bilar ska ha dubbdäck. Årsmålet för andelen miljöbränsle i etanol- och gasbilarna höjs, och bilarna ska till 90 % tankas med rätt förnyelsebart bränsle. Årsmålet för andel elbilar höjs, och kan nås genom att det totala antalet bilar minskar. Förvaltningen ska därför under året utreda bilpoolens dimensionering utifrån efterfrågan.

Andelen inköpta ekologiska livsmedel höjs till 25 %. Samtliga verksamheter som köper in livsmedel ska välja ekologiska livsmedel där så är möjligt.

Elförbrukningen i verksamhetslokalerna ska minska.

Andelen verksamheter som sorterar ut matavfall för biologisk hantering ska öka ytterligare under 2014. De förskolor och vård- och omsorgsboenden som ännu inte sorterar ut matavfallet kommer att kontakta trafikkontoret och utreda vad som behövs för att påbörja

utsortering.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel dubbdäck	0 %	tas fram av nämnden/styrelsen	År
Andel ekologiska livsmedel i stadens egna verksamheter	25 %	20 %	Tertial
Andel elbilar	9 %	9 %	År
Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	Tertial
Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon	90 %	tas fram av nämnd/styrelse	Halvår
Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	100 %	tas fram av nämnd/styrelse	År
Elanvändning per kvadratmeter	50 kwh/kvm	33 kWh	År
Mängden matavfall som stadens verksamheter sorterar ut för biologisk behandling	50 %	fastställs 2014	År

Nämndmål:

Förvaltningens verksamheter bidrar till en hållbar utveckling och bedrivs utifrån nämndens miljöplan

Förväntat resultat

Måluppfyllelse på samtliga miljöindikatorer

VP 2014

Nämndens miljöhandlingsplan, med indikatorer och aktiviteter, ska förankras och vara styrande i miljöarbetet hos alla verksamheter. Miljöhandlingsplanen ska finnas tillgänglig på intranätet och förankras i alla verksamheter i början av verksamhetsåret.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel remissyttranden över detaljplaner där förvaltningen framhåller behov av förutsättningar för hållbar stadsutveckling	100 %		År

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Det byggs många bostäder i Stockholm

Förvaltningen ska fortsätta att delta i de många plan- och programarbetena för att bevaka de behov som finns inom nämndens verksamheter när staden växer vad gäller lokaler för nämndens verksamheter, utifrån uppdraget att utveckla och förvalta områdets parker och grönområden samt det förebyggande arbetet för att skapa trygga och hållbara stadsdelar. Stora projekt som kommer att bidra till många nya invånare i stadsdelsområdet är Årstafältet, Årstastråket, Slakthusområdet, Högdalen samt delar av Älvsjö-Örby. Förvaltningen ska

samverka med och arbeta nära stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret och trafikkontoret i samband med planering för nya bostäder i stadsdelsområdet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	6	tas fram av nämnden	År
Antal påbörjade bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	6	tas fram av nämnden	År

Nämndmål:

Behovet av lokaler för målgrupperna inom nämndens verksamhetsansvar tillgodoses i planeringen för nya bostadsområden

Förväntat resultat

Lokaler för nämndens verksamheter planeras och inrättas så att behovet är tillgodosett.

VP 2014

I och med att staden växer och nya bostäder och bostadsområden uppförs, ökar behovet av lokaler för nämndens verksamheter. Förvaltningen ska bevaka att behovet av nya förskolor, gruppboheter, servicelägenheter och andra verksamhetslokaler tillgodoses i planeringen. Förvaltningen ska också se över hur befintliga lokaler kan omvandlas till annan användning.

Förvaltningen ska titta på hur nya förskoleavdelningar kan inrättas i befintliga fastigheter och lokaler. Förvaltningen ska samverka med fastighetsägare, näringslivet och andra aktörer för att hitta nya lösningar på behovet av förskolelokaler och särskilt studera möjligheten att utnyttja skollokaler för förskoleverksamhet. Samverkan ska också ske med privata aktörer när dessa visar intresse för att starta förskolor i stadsdelsområdet.

Förvaltningen ska inventera möjligheten att omvandla befintliga lokaler till gruppboheter. Planeringen för ombyggnad av befintliga lokaler till gruppboheter och servicelägenheter redovisas i särskild bilaga till verksamhetsplanen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Stockholmarna är nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm

Förvaltningen bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att erbjuda kultur och hälsofrämjande aktiviteter till barn, ungdomar och personer med stöd och omsorg inom nämndens verksamheter.

Kultur och hälsofrämjande aktiviteter för barn och ungdomar ska vara en naturlig del i förskolans och fritidens miljö och verksamheter. Kompletterande beställningar av professionella kulturupplevelser görs för att öka utbudet. För äldre och personer med funktionsnedsättning arbetar förvaltningen med att möjliggöra för dem att vara delaktiga i olika aktiviteter, exempelvis genom utvecklingen av utegym i stadsdelen. Den enskildes egna önskemål och intressen ska styra vilka aktiviteter som genomförs och stödet att delta i aktiviteter ska kunna ges i både grupp och individuellt. Samverkan med andra förvaltningar

sker där det är möjligt.

För att stödja det kultur- och föreningsliv som finns i stadsdelsområdet avsätts medel till föreningsbidrag till föreningar vars aktiviteter kompletterar nämndens verksamheter.

Nämndmål:

Den enskilde möter ett varierat utbud av kultur- och hälsofrämjande aktiviteter

Förväntat resultat

Barnen och ungdomarna tar del av och utövar kultur i olika former samt utvecklar en förståelse för sin egen och andras kultur.

Barnen på förskolan och inom fritidens verksamheter utvecklar förståelse för vikten av att värna om en god hälsa samt utövar fysiska aktiviteter.

Personer som har stöd och omsorg inom nämndens verksamheter ska uppleva att de möter ett varierat utbud av kultur- och hälsofrämjande aktiviteter.

VP 2014

Kultur för barn och unga

Kulturen utgör en integrerad och naturlig del i förskolan och inom fritidsverksamheten. De vuxna ska med sina kunskaper, sitt engagemang och visat intresse, stimulera och uppmuntra till skapande och kommunikation med hjälp av olika estetiska uttrycksformer. Miljön i verksamheterna ska utformas så att barnen och ungdomarna också ges förutsättningar att använda sin fantasi, uttrycka sig och skapa på eget initiativ.

Förvaltningen kommer att samordna beställningar av olika kulturevenemang för barn och unga som ett komplement till de professionella kulturupplevelser som anordnas av enheterna. Som tidigare kommer förvaltningen i detta arbete att samarbeta med kulturförvaltningen, biblioteken och föreningarna. De professionella kulturupplevelserna ska finnas dokumenterade på förskole- och fritidsenheterna.

Hälsofrämjande aktiviteter för barn och unga

Förskolan ska lägga grunden till det positiva sambandet mellan kost, rörelse och hälsa. Barnen ska erbjudas miljöer, ute och inomhus, som lockar till rörelselek. Deras rörelseglädje ska stimuleras genom roliga och meningsfulla aktiviteter som utvecklar motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning. Utevistelse utgör en viktig del av verksamheten. Barnen ska erbjudas en god, varierad och näringsriktig mat som ska serveras i en trevlig miljö där personalen förmedlar en positiv attityd till mat och måltider. Implementeringen av de förvaltningsövergripande riktlinjerna för mat och måltider fortsätter i alla förskolor i stadsdelsområdet och utbildningar erbjuds av förvaltningens dietist. På de flesta förskolorna finns nu utbildade instruktörer i barnyoga och yoga är en del av verksamheten. Flera instruktörer kommer att utbildas efter hand.

Fritidsverksamheten ska i samverkan med föreningslivet uppmuntra till meningsfulla och hälsosamma aktiviteter genom att erbjuda ett brett utbud av idrott, friluftaktiviteter och dans. Parklekarna erbjuder många tillfällen till rörelse och lek under alla årstider, främst utomhus. I

kvällsverksamheterna har man sportaktiviteter flera gånger i veckan. En organiserad spontanidrott sker i Bandhagshallen under lördagskvällar. Sommarverksamheter anordnas till största delen utomhus med utflykter, fotboll, kubb, fiske, bad m.m. På sommargårdarna Simpvik och Sävnäs kommer liksom tidigare att erbjudas dagkollo med bad, fiske och en mängd andra aktiviteter. Busstransporter dit kommer att erbjudas utan kostnad. Samverkan sker med andra förvaltningar där så är möjligt.

Kultur och hälsofrämjande aktiviteter för äldre och funktionsnedsatta

Förvaltningen ska möjliggöra för äldre personer och personer med funktionsnedsättning att vara delaktiga i olika aktiviteter. Äldreomsorgen fortsätter att erbjuda möjligheter till kulturupplevelser inom de öppna dagverksamheterna utifrån brukarnas önskemål. En ny öppen social mötesplats startar vid Gullmarsplan.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel förskoleavdelningar där barnen upplevt minst två professionella kulturupplevelser under året	100 %		År

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad

Stadsdelen ska upplevas som ren, välskött och tillgänglig samt trygg och säker att bo och vistas i. Det uppnås bland annat genom fortsatt arbete för att offentliga miljöer såsom parker och lekplatser ska vara trygga och säkra att vistas i, genom prioriterade investeringar, löpande underhåll och daglig drift såsom exempelvis slyröjning, renhållning och snöröjning.

I trygghetsarbetet är nämndens strategi för brottsförebyggande- och trygghetskapande arbete vägledande samtidigt som samverkan och samarbete med olika aktörer är viktiga delar. Den lokala problembilden inom respektive stadsdelsområde är grunden för samverkan, insatser och arbete i respektive område. Utvecklingsarbetet som har bedrivits i Rågsved inom ramen för Söderortsvisionen fortsätter att vara prioriterat samtidigt som ökat fokus även kommer att läggas på stadsdelen Östberga och Dalen.

Utvecklingsarbetet som bedrivs när det gäller våld i nära relationer kommer att fortsätta prioriteras under 2014. Det interna säkerhetsförebyggande arbetet fortgår i enlighet med rutiner och handlingsplaner inom förvaltningens alla verksamheter, exempelvis inom brandskydd, hot och våld, förebyggande av brott, första hjälpen och barnskyddsronder. Regelbundna diskussioner på arbetsplatserna och relevanta utbildningar för personal är viktiga delar i det löpande arbetet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	73 %	73 %	År
Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden	62 %	62 %	År
Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	100 %	100 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna implementera stadens program för kvinnofrid och riktlinjer för personal inom socialtjänsten som möter våld i nära relationer i stadens verksamheter.	2014-01-01	2014-12-31
Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med ett könsneutralt förhållningssätt i arbetet med våld i nära relationer.	2014-01-01	2014-12-31
Stadsdelsnämnderna ska i enlighet med kommunstyrelsens beslut implementera riktlinjer för idéburen stadsförbättring	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Stadsdelen är ren, välskött och tillgänglig

Förväntat resultat

Ökad nöjdhet hos medborgare vad gäller skötseln av parker och grönområden.

VP 2014

Stadsdelsområdet parker, grönområden och parkstråk ska upplevas som rena, välskötta, trygga och tillgängliga samt kunna användas av så många som möjligt. Allt arbete som sker i parkerna syftar till att höja kvaliteten på stadens park- och naturmark och ska ta särskild hänsyn till behov hos barn, äldre och personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen samverkar med berörda fackförvaltningar och bolag i alla delar av stadsmiljöverksamheten både vad gäller investeringar och drift av parker och grönområden.

De planerade återinvesteringarna i stadsdelsområdets parkmiljöer syftar till att lekplatser, trappor och parkvägar ska få ökad tillgänglighet och säkerhet. Lekplatserna ska även få ökad möjlighet att erbjuda en plats för pedagogisk lek. Underlag för prioritering är lekplatsbesiktning, inventering av samtliga trappor samt kommande asfaltsplaner.

Förvaltningen ska tillsammans med trafikkontoret fortsätta arbetet med att utveckla Backens parklek i Östberga samt Bandängens parklek i Bandhagen. Centrala investeringsmedel ska finansiera en fortsatt upprustning av Triangelparken i Gamla Enskede samt Dalenparken i Dalen.

I samband med framtagande av parkplanen ska förvaltningen hålla dialoger med medborgare för att samla in synpunkter och önskemål om hur stadsdelsområdets parker och grönområden kan utvecklas. Inför upprustningar av parker och lekplatser hålls så kallade tyck till-möten och samråd.

Förvaltningen ska fortsätta att delta i planeringsprocesser för att säkerställa att nya parker och grönområden och förändringar av dessa utformas på ett så driftsäkert och drifteffektivt sätt som möjligt.

Idéer och önskemål från medborgare ska lyftas fram och förvaltningen ska i den mån det är möjligt stödja medborgare genom att teckna brukaravtal. Förvaltningen ansöker också om medel för att sysselsätta ungdomar inom ”Vackra Stockholm” med projekt i stadsdelsområdets parker. Medel söks även för tillgänglighetsfrämjande investeringar för att ytterligare höja tillgängligheten i stadsmiljön för följande ändamål: utegym/rekreationsplats, parkvägar, trappor, Östbergas parklek med klättermiljö samt lekplatser.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
För att stadsdelsområdet ska vara tryggt och tillgängligt ska förvaltningen påbörja upprättande av åtgärdsplaner för asfaltarbeten och slyröjning för gång- och cykelbanor	2013-01-01	2013-12-31
I samband med remissyttranden för nya detaljplaner för bostäder ska förvaltningen belysa frågor som rör tillgänglighet i utomhusmiljö	2013-01-01	2013-12-31
För att stadsdelsområdet ska vara tryggt och tillgängligt ska förvaltningen genomföra föryngringsbeskrining och kronlyftning enligt slyröjningsplanen.	2014-01-01	2014-12-31
Förvaltningen ska inventera föreningsmeddelandetaflorna i stadsdelsområdet och rusta befintliga tavlor som är i behov av det, samt se över var det finns behov av ytterligare tavlor.	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Stadsdelen är ett tryggt område att bo och vistas i

Förväntat resultat

Måluppfyllelse på kommunfullmäktiges indikator avseende upplevelsen av trygghet i stadsdelen där man bor. Goda resultat kring relaterade frågor i stadens medborgarundersökning.

Förvaltningens verksamheter arbetar säkerhetsförebyggande och har en god beredskap vid krissituationer.

VP 2014

Trygghets- och brottsförebyggande arbete

Trygghetsskapande åtgärder är starkt sammankopplade med brottsförebyggande och socialt förebyggande arbete. Förvaltningens arbete på detta område bygger på de strategier och den handlingsplan som tagits fram i ”Strategi för brottsförebyggande- och trygghetsskapande arbete 2014” (se bilaga). För att nå framgång i arbetet måste generella åtgärder kombineras med mer riktade insatser.

Det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete som bedrivs i stadsdelen bygger på den lokala problembilden inom respektive stadsdelsområde, vilken tas fram utifrån information från olika källor. Stadens trygghetsmätning som görs var tredje år är en sådan. Andra källor är information från boende och yrkesverksamma, samt uppgifter från polisen. Vidare är det av största vikt att orsakerna till problemen kartläggs för att rätt åtgärder ska sättas in. Orsakerna skiljer sig åt mellan olika områden.

Samverkan och samarbete är en förutsättning för att de satsningar som görs ska få bästa effekt. Under 2014 kommer formerna för arbetet i det lokala brottsförebyggande rådet utvecklas ytterligare.

Offentliga miljöer som stadsdelsförvaltningen ansvarar för såsom parkstråk, parkvägar och lekplatser ska vara trygga för att uppmuntra de som bor och vistas i stadsdelen att använda dem. Förvaltningen arbetar med trygghet i parker enligt strategin för brottsförebyggande- och trygghetsskapande arbete. Strategin innehåller även en slyröjningsplan för viktiga parkstråk.

Inom ramen för Söderortsvisionen pågår ett övergripande utvecklingsarbete för Rågsved med syfte att åstadkomma kort- och långsiktiga effekter särskilt i närheten av Rågsveds Centrum. Flera av stadens förvaltningar och bolag deltar i arbetet inom olika områden såsom fysisk planering, trygghet, utvecklat samarbete kring drift och underhåll, utveckling av Rågsvedsskolan samt arbetsmarknad och social miljö. Arbetet har fokus på trygghet genom förebyggande arbete för ungdomar, unga vuxna samt småbarnsföräldrar. Arbetet fortgår under 2014.

I samband med den sociala oron våren 2013 väcktes tankar på att söka medel genom Söderortsvisionen till stadsdelen Östberga. Erfarenheterna av trygghetsarbetet i Östberga visar att det finns ett antal ungdomar och unga vuxna som är i behov av mycket stöd för att inte fastna i ett mer permanent utanförskap. Stadsdelsförvaltningen har för avsikt att genom samordnade insatser verka för att dessa unga människor inte hamnar i utanförskap och ska under 2014 utveckla detta arbete. Se bilagda ansökan.

I Dalen kommer en satsning att göras på flickor och pojkar i mellanstadieåldern för att skapa goda kontakter tidigt och främja samverkan med både skolan och föräldrar samt externa samverkanspartners.

Under 2013 stod Tele2 Arena färdig med ett stort evenemangsområde i anslutning till arenan. Det medför nya och ökade krav på stadsdelen, bland annat kommer ett antal derbyn som klassas som högriskmatcher att spelas och ett stort antal besökare förväntas. Samordningen av säkerhetsarbetet, både det strategiska och det förebyggande, kommer att prioriteras ytterligare i förvaltningen under 2014.

Inom förskola och fritid följs överenskommelsen som reglerar samverkan inom förskola/skola och förskola/skola/fritid/socialtjänst. Överenskommelsen innefattar bland annat tre lokala samverkansforum inom stadsdelsområdet utifrån skolområdena med deltagare från skola, individ- och familjeomsorg, förskola, fältgrupp och polis. Möten ska äga rum två gånger per termin. Syftet med mötena är att skapa bra kontaktnät, fånga upp konkreta frågor, diskutera allvarliga eller oroande frågor i området och fatta operativa beslut. Överenskommelsen innefattar också gemensamma rutiner för anmälan till socialtjänsten.

Våld i nära relationer

Det är viktigt att tidigt uppmärksamma tecken på att våld i familjen förekommer. Personer som utsätts för våld i nära relationer ska veta var de ska vända sig för att få råd och stöd i stadsdelen, vilket innebär att samtliga verksamheter ska kunna vägleda i detta förstärkt av förvaltningens eget kvinnofridsteam.

De tre stadsförvaltningarna i Farsta, Skarpnäck och Enskede-Årsta-Vantör fortsätter under 2014 sitt samarbete med stöd till våldsutsatta och våldsutövare, med medel från Socialstyrelsen.

Alla inom individ- och familjeomsorgens barn och ungdomsverksamhet har kunskaper om våldet och dess konsekvenser. Merparten av medarbetarna har fått utbildning via länsstyrelsen i dessa frågor. Individ- och familjeomsorgens verksamhet riktad mot vuxna kommer att fokusera på personer som utsatt andra för våld i nära relationer genom att ta fram frågor som medarbetarna kan ställa. Informationsmaterial kommer även att sammanställas och finnas tillgänglig i verksamheterna för målgruppen. Det påbörjade samarbetet med mansmottagningen kommer att fortsätta.

Stadens program för kvinnofrid och nya riktlinjer ska implementeras under året. Det nya i riktlinjerna är att även våldsutövaren ska utredas och att ha ett könsneutralt förhållningssätt i arbetet.

Äldreomsorgen samverkar med polisen för att stoppa våld och övergrepp mot äldre. Medarbetare ska vara uppmärksamma på enskilda som kan vara utsatta för våld från personer i sin närhet och då vägleda dem till att få hjälp.

Förskolan har i samverkan med individ och familjeomsorgen tagit fram en konkret och utförlig handlingsplan, "Rosa pärm", för barn som misstänks fara illa. Handlingsplanen är ett hjälpmedel för förskolans medarbetare att få större kunskap, inblick och förståelse för deras betydelse för barnets bästa och syftet är att förbättra upptäckandefrekvensen av barn som far illa. Innehållet i pärmerna kommer också att spridas till de fristående förskolorna i stadsdelen.

Säkerhetsförebyggande arbete

Förvaltningens omsorgsverksamheter tryggas genom ett aktivt säkerhetsförebyggande arbete och god beredskap vid krissituationer. De säkerhetsförebyggande rutinerna ska hållas aktuella och kontinuerligt gås igenom på verksamheternas arbetsplatsträffar (APT). Enheterna ska ha ett fungerande systematiskt brandskyddsarbete (SBA) och göra riskbedömning i de enskildas hem, av arbetsmiljö och för att förebygga bostadsbränder.

Vid de informationstillfällen som erbjuds inom ramen för äldreomsorgens uppsökande verksamhet ges information om bland annat förebyggande av brott och brand.

Inom förskolan och fritiden arbetar man säkerhetsförebyggande utifrån en gemensam struktur. En del rutiner och handlingsplaner är framtagna gemensamt medan andra utformas lokalt. Utbildning för personalen i första hjälpen och brandskyddsutbildning genomförs kontinuerligt. Hot- och våldsplåner finns för respektive verksamhet. I förskolorna genomförs årligen också speciella barnskyddsronder utifrån en gemensam checklista.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Personer som har upplevt våld i nära relationer uppmärksammas och får information om hur de får råd och stöd. Medarbetarna ska känna till att de har skyldighet att göra anmälan till socialtjänsten om de misstänker att barn upplever våld i nära relation	2014-01-01	2014-12-31
Enheterna ska kontinuerligt diskutera krishantering och säkerhetsförebyggande frågor på APT, för att samtliga medarbetare ska ha god kunskap om vad som gäller i den egna verksamheten	2014-01-01	2014-12-31
I syfte att motverka bostadsbränder hos brukare i nämndens verksamheter sker samverkan med fastighetsägare enligt riktlinjer för systematiskt brandskyddsarbete (SBA). Ytterligare åtgärder är riskbedömningar av arbetsmiljön hos respektive brukare, upprättande av handlingsplaner, inventering av personer med riskbeteende samt åtgärder såsom spisvakt och extra tillsyn vid behov.	2014-01-01	2014-12-31

KF:s inriktningsmål:

2. Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras

Förvaltningen utgår i sitt kvalitetsarbete från stadens program för kvalitetsutveckling och det

integrerade systemet för ledning och styrning (ILS). Verksamheterna planerar och följer upp sitt arbete inom ILS-strukturen. För att ytterligare sätta fokus på brukarna och på resultat i verksamheterna fortsätter utvecklingsarbetet kring resultatbaserad styrning. Som ett led i kvalitetsarbetet och för att öka medarbetarnas delaktighet och engagemang samt förbättra resultaten och effektivisera olika processer fortsätter arbetet med lean.

Förvaltningen fortsätter att utveckla beställarrollen och brukarna inom de myndighetsutövande verksamheterna ska informeras om möjligheterna att välja utförare i samband med utredning och beslut om bistånd/insats. Förvaltningen verkar också för ökad valfrihet och mångfald för stockholmarna genom nämndens aktivitetsplan för upphandling och konkurrens samt för att ramavtal med externa vårdgivare ska innehålla ett brett och differentierat utbud.

Invånarna i stadsdelen ska uppleva att de får god service och omsorg genom att verksamheterna har en god tillgänglighet till och en hög kvalitet. Insatser för den enskilde ska ske på ett rättssäkert och ändamålsenligt sätt och med individuella anpassningar. Förebyggande verksamhet och insatser är fortsatt viktiga i verksamheten. Den enskilde ska ges möjlighet att leva ett självständigt liv och bo i eget boende. En ny öppen mötesplats för äldre startas upp i Gullmarsplan. Systematisk uppföljning av avtal och insatser utvecklas och stadens nya granskningsmodell med observationer på plats kommer under året exempelvis att införas inom delar av äldreomsorgen.

Inom förskoleverksamheten är informations- och kommunikationsteknologin ett viktigt verktyg i den pedagogiska utvecklingen. Utvecklingen ställer krav på en hållbar och flexibel förskola och arbetet med att höja andelen förskollärare fortsätter. Förvaltningen arbetar också vidare med att säkerställa tillgången på förskoleplatser.

Arbetet i nämndens verksamheter ska präglas av en väl förankrad värdegrund, en god dialog och ett gott bemötande. Tillgängligheten till nämndens verksamheter ska vara god. Styrdokumentet "Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2011-2016" ligger till grund för arbetet med förbättrad tillgänglighet och ett antal aktiviteter kopplade till målen i programmet kommer att genomföras.

För att bidra till målet att staden ska vara en attraktiv arbetsgivare kommer förvaltningen under 2014 fortsätta utveckla ledarskapet. En viktig roll som chef är att skapa förutsättningar för en god dialog och medskapande från alla medarbetare. Arbete med att öka frisknärvaron fortsätter, genom satsningar på friskvård och att sprida goda exempel, samtidigt som arbetet med att sänka sjukfrånvaron ytterligare fortsätter, genom inriktning på den upprepade korttidsfrånvaron.

Nämnden viktigaste prioriteringar för att bidra till inriktningsmålet inom de olika verksamheterna utgörs av det arbete som beskrivs under respektive KF- och nämndmål nedan.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Stockholmarna upplever att de erbjuds valfrihet och mångfald

Förvaltningen bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att se till att informationen på stadens webbtjänst "Jämför service" är uppdaterad och informativ. På "Jämför service" finns information om utförare inom förskola, fritid, äldreomsorg, omsorg om funktionsnedsatta och socialpsykiatri. Verksamheterna har i vissa fall egna hemsidor och information på sociala

nätverk samt olika former av skriftligt material. Myndighetsutövande verksamheter informerar brukarna om möjligheterna att välja utförare i samband med utredning och beslut om bistånd/insats. Det är viktigt att informationen är anpassad till målgruppen.

Förvaltningen verkar för att öka antalet alternativ för brukarna genom att följa stadsdelsnämndens aktivitetsplan för upphandling och konkurrensutsättning. Vid upphandling av externa vårdgivare finns en medveten inriktning att ramavtalen ska innehålla ett brett och differentierat utbud av olika behandlings- och omvårdnadsalternativ för att kunna tillgodose klienters individuella vårdbehov. Förvaltningen fortsätter att utveckla beställarrollen när det gäller att följa upp ingångna avtal.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom barnomsorg	74 %	77 %	År
Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom omsorg om personer med funktionsnedsättning	64 %	69 %	År
Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom äldreomsorg, hemtjänst	90 %	90 %	År
Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom äldreomsorg, vård- och omsorgsboende	77 %	84 %	År

Nämndmål:

Den enskilde är informerad om möjligheten att välja utförare

Förväntat resultat

Måluppfyllelse på kommunfullmäktiges indikatorer om brukarnas upplevelse av valmöjlighet inom förskola, äldreomsorg hemtjänst, vård- och omsorgsboende och omsorg om personer med funktionsnedsättning.

VP 2014

Förskola, fritid och fältgrupp

Möjlighet till information och jämförelse av olika förskoleverksamheter finns via stadens webbtjänst "Jämför service". Där finns också länkar till förskolornas egna hemsidor för ytterligare information. En folder med kort information om förskoleverksamheten och kontaktuppgifter till de kommunala förskolorna har nyligen tagits fram.

Fritiden och fältgruppen har en egen gemensam hemsida www.southwest.nu och också folder med information om samtliga fritidsverksamheter och om fältgruppen. De delas ut till eleverna på stadsdelens högstadieskolor och på föräldramöten. I lokala media annonseras gemensamma kultur- och idrottsaktiviteter etc. Kvällsverksamheterna och fältgruppen använder även sociala medier såsom facebook för att nå ungdomarna.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgens myndighetsutövande enheter ska i den mån det går informera sina klienter om möjligheten att välja utförare. Individens önskemål ska väga tungt vid val av insats, en person som upplever en insats som relevant är mer engagerad i behandlingen och

det ökar sannolikheten för att insatsen blir till hjälp. Vid val av insats ska dock andra huvudmäns ansvar beaktas och stadsdelens egna öppenvårdsverksamheter i första hand användas. Vid upphandling av externa vårdgivare finns en medveten inriktning att ramavtalen ska innehålla ett brett och differentierat utbud av olika behandlings- och omvårdnadsalternativ för att kunna tillgodose klienters individuella vårdbehov. Om flera behandlingsalternativ bedöms kunna tillgodose klientens vårdbehov ska alltid det som medför lägst kostnad väljas. Brukare/klienter ska vara delaktiga i sin vårdplanering.

Äldreomsorg, omsorg om funktionsnedsatta och socialpsykiatri

Brukarna inom de myndighetsutövande verksamheterna ska informeras om möjligheterna att välja utförare i samband med utredning och beslut om bistånd/insats. Brukarna ska vara delaktiga i sin vårdplanering. Vid val av insats ska alltid annan huvudmans ansvar beaktas. Informationen som lämnas ska vara tydlig och lättbegriplig.

Möjlighet till information och jämförelse finns via stadens webbtjänst "Jämför service". Uppdatering av denna webbtjänst och annan skriftlig information ska ske fortlöpande.

Arbetet med att utveckla en gemensam struktur för uppföljning av entreprenader fortgår och även utvecklingen av beställarrollen gällande uppföljning av ingångna avtal samt beställningar på individnivå. Vid uppföljning inom vård och omsorgsboende ska stadens nya modell där fokus läggs på observation införas under året.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stockholms stads grafiska profil och symbolspråk ska användas konsekvent i all kommunikation av stadsdelsförvaltningens verksamheter, för att stärka stadens varumärke och för att medborgarna alltid ska känna igen stadens verksamheter.	2014-01-01	2014-12-31
Information på Jämför service hålls aktuell och uppdateras löpande under året av enheterna.	2014-01-01	2014-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Barn och elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden

Övergripande arbete på förskolorna

Stadsdelens förskolor ska utifrån förskolans läroplan arbeta för en verksamhet med god pedagogisk kvalitet, utifrån gemensamma mål och värderingar, med allas lika värde som grund. Barnens nyfikenhet och lust att lära ska tas tillvara och ett medvetet bruk av leken för att främja varje barns utveckling och lärande ska genomsyra verksamheten. Både den inre och yttre miljön på förskolan ska vara tydlig och inspirerande. Den ska uppmuntra till lek, upplevelser, möten och utforskande.

Systematiskt kvalitetsarbete

Ett systematiskt kvalitetsarbete sker utifrån ett årshjul inom alla förvaltningens förskolor och kommuniceras kontinuerligt med förskoleledningen. Utvecklingen ställer krav på flexibla förskolor som också kan möta förändringar i omvärlden. Genom dokumentation och reflektion ska pedagogerna synliggöra det egna arbetet och följa varje barns utveckling och lärande. Förskolorna arbetar utifrån resultatbaserad styrning med utvärderingsmaterialet TUFF (tydlig uppföljning för förskolan). Kompletterande stödmaterial för att skriva

arbetsplan och göra analys av resultaten är framtaget inför arbetet 2014. Utifrån de förväntade resultaten görs inför utvärderingen en kartläggning av i vilken grad barngruppen visar tecken på att man nått målen.

Stadsdelen deltar under 2013-2016 i ett forskningsprojekt, "Små barns lärande". Syftet är att utveckla och pröva modeller för dokumentation och utvärdering av förskolans verksamheter, där barns lärande och förändrade kunnande utifrån läroplansmålen står i fokus. Forskningsprojektet är ett samarbete mellan tio kommuner, två stadsdelsförvaltningar i Stockholm och Linnéuniversitetet.

Hälsa

I stadsdelens förskolor strävar man efter att grundlägga en hälsosam livsstil hos barnen genom ett medvetet hälsoarbete med rörelse, utevistelse och bra mat. Särskilda mål och riktlinjer för mat och måltider ska bidra till en god och jämn kvalitet. En genomgång av riktlinjerna görs med alla nyanställda inom förskolan och kökspersonalen erbjuds kontinuerligt kompetensutveckling av förskoleavdelningens dietist.

Språkutveckling

Språk, lärande och identitetsutveckling hör samman varför pedagogerna lägger stor vikt vid att stödja barnens språkutveckling. Som stöd för arbetet finns i stadsdelen ett nyligen reviderat språkprogram och ett strukturerat samarbete över gränserna via två språknätverk. I programmet finns mål och strategier för arbetet med barnens språk-, tanke- och kunskapsutveckling. Strategierna är förslag på olika vägar för att nå målen. Syftet med programmet är att främja alla barns språkutveckling, med särskilt fokus på flerspråkighet. En utbildning utifrån programmet erbjuds alla nyanställda förskollärare och barnskötare. Ett av målen i programmet är att verksamheten ska präglas av ett interkulturellt arbetssätt, där var och en ses som en individ och inte som en representant för en grupp eller en kultur.

Informations- och kommunikationsteknik (IKT)

IKT är under ständig utveckling både pedagogiskt och administrativt. Den ger vårdnadshavare bra möjligheter till information, delaktighet och dialog samt utgör ett viktigt och naturligt redskap i verksamheternas kvalitetsarbete. Den moderna teknologin ska utifrån stadens strategi för IT i lärandet bli ett verktyg för barnens lärande på samma sätt som andra former för barnens skapande och kommunicerande. All personal inom förvaltningens förskolor kommer inför 2014 att ha utbildats genom Skolverkets satsning PIM (praktisk IT- och mediekompetens). Det medför en betydlig kompetenshöjning att ta tillvara och utveckla vidare. Under 2014 kommer därför huvudtemat för stadsdelens pedagogiska caféer att vara relaterat till IKT. En viktig kompetenshöjande insats som också planeras är användning av IKT i arbetet med barn med särskilda behov. Någon form av nätverk samt struktur för omvärldsbevakning och för att hålla samman arbetet inom förvaltningen kommer att utvecklas under det kommande året.

Andel förskollärare

I utvecklingssyfte och som ett led i rekryteringsarbetet är intresset fortsatt stort för att ta emot lärarstudenter. Samarbetet med universitet och högskolor genom den verksamhetsförlagda förskollärarytbildningen (Vfu) kommer att fortsätta under 2014. Ca 40 studenter kommer att genomföra sin Vfu i stadsdelen under våren. Förskollärarytbildning pågår med vikarieersättning för totalt 18 barnskötare. Viktiga delar i rekryteringsarbetet är att sprida allt

positivt som görs inom förskolorna till allmänheten samt verka för en bra arbetsmiljö där kompetenta medarbetare vill arbeta kvar.

Stadsdelen synliggörs via riktlinjer och program utifrån gemensamt utvecklingsarbete, som ex. språkprogram, riktlinjer för mat och måltider, yoga för barnen och gemensamma kultursatsningar. Handlingsplaner och rutiner för förskolorna tas numera i stor utsträckning fram gemensamt, för barnens och föräldrarnas trygghet och för att det ska finnas en tydlighet för medarbetare och nyanställda om vad som gäller i organisationen. En folder är nyligen framtagen med information om stadsdelens förskolor och introduktionen för nyanställda samt mentorskapet för nyexaminerade har förbättrats och kommer att utvecklas ytterligare. Inom förskolorna strävar man efter att medarbetarna ska vara delaktiga i verksamhetsfrågor och utvecklingsarbete, att de ska känna arbetsglädje och att arbetsmiljön ska vara god.

Omsorg på obekvämt arbetstid

Under 2014 kommer förvaltningen att erbjuda barn i behov av omsorg på obekvämt arbetstid plats på en och samma förskola. Barnen kommer då att ha en förskola att gå till oavsett vilka arbetstider föräldrarna har. Fördelarna blir att förvaltningen kommer att ha insyn i arbetet som utförs, kunna svara för en bättre arbetsmiljö för personalen och det blir en sammanhållen omsorg för barnen. Arbetet kommer att utvärderas vid årets slut.

Övergången från förskola till skola

Förskolorna och grundskolorna i stadsdelsområdet fortsätter att samarbeta utifrån en överenskommelse om samverkan, där det finns en handlingsplan för övergången från förskola till skola. Man ska arbeta för en bra och en smidig övergång för de blivande förskoleklassbarnen med speciellt fokus på barn som har en funktionsnedsättning och på särskolebarn. Utifrån stadens nyligen beslutade riktlinjer för övergången från förskola till skola behöver handlingsplanen revideras under 2014.

Samverkan med fristående förskolor

Inom förvaltningen finns ett lokalt branschråd som fångar upp aktuella gemensamma förskolefrågor och förbereder de stormöten som cheferna för de fristående förskolorna bjuds in till en gång per termin. På de stormötena informeras också om aktuella byggnadsprojekt i stadsdelen. En nyhet är att cheferna för de kommunala förskolorna kommer att bjudas in till samma möten för att man ska få möjlighet att knyta kontakter med varandra och eventuellt hitta samarbetsmöjligheter.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete	100 %	tas fram av nämnden	År
Andel förskollärare av antal anställda	38 %	41 %	År
Andel nöjda föräldrar	83 %	85 %	År
Antal barn per grupp	16	16	År
Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9	4,9	År
Personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling"	3,7	3,7	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ska i samverkan ta fram konkreta strategier för att säkerställa att andelen legitimerade förskollärare ökar	2014-01-01	2014-12-31
Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ska säkerställa att handlingsplaner är framtagna för övergången förskola - skola i enlighet med stadens riktlinjer	2014-01-01	2014-12-31
Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling och erbjuda medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare	2011-01-01	2014-12-31
Stadsdelsnämnderna ska i nära samarbete med utbildningsnämnden och kulturnämnden inom projektet Stockholm högläser verka för att litteratur och läsning ska bli en mer naturlig del i barnens utbildning	2014-01-01	2014-12-31
Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med matematik, naturvetenskap och teknik i förskolan	2014-01-01	2014-12-31
Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med språkutveckling i förskolan	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

1. Barn och ungdomar har grundläggande demokratiska värderingar och sociala förmågor samt bemöts utifrån jämställdhet, respekt och likabehandling

Förväntat resultat

Barnen och ungdomarna utvecklar förståelse för vårt samhälles demokratiska värderingar.

Inom fritidens verksamheter bemöter alla varandra på ett respektfullt sätt.

VP 2014

Klimatet i förskolan och i fritidens verksamheter ska präglas av trygghet och tillit mellan personal och barn/ungdomar samt mellan barnen och ungdomarna själva. Personalen ska stimulera barnens och ungdomarnas samspel och hjälpa dem att bearbeta konflikter, reda ut missförstånd, kompromissa och respektera varandra. Mångfald är en tillgång och personalen ska stödja barnen och ungdomarna i att utveckla förståelse för att alla människor har lika värde. Förskolornas likabehandlingsplaner/planer mot kränkande behandling utgör ett levande dokument som alla medarbetare, föräldrar och barn (utifrån mognad och förmåga) är väl insatta i. Barn som behöver mer hjälp, stöd och stimulans i sin utveckling ska ges det stöd som behövs för en positiv utveckling. Förskolan/fritiden ska ha ett inkluderande syn- och förhållningssätt. De sex öppna förskolorna beräknas bli HBT-certifierade i maj. En kompetenshöjande insats för förskolans personal planeras också utifrån likabehandlingsarbetet inom HBT-området.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Barn med funktionsnedsättningar ska företrädesvis inkluderas i de ordinarie förskolegrupperna	2014-01-01	2014-12-31
Förskolans personal ska ges fortbildning kring barn med funktionsnedsättning, inkluderande arbetssätt och i förekommande fall hjälpmedel	2014-01-01	2014-12-31
Vid övergången från förskola till skola ska särskild samverkan ske med berörda parter så att funktionsnedsatta barn får en bra övergång	2014-01-01	2014-12-31
Barn och ungdomar med funktionsnedsättning ska huvudsakligen och i så stor utsträckning som möjligt, inkluderas i fritidens ordinarie verksamhet	2014-01-01	2014-12-31
Personalen som arbetar inom fritiden ska ges ökade kunskaper om funktionsnedsättningar hos barn och ungdomar	2014-01-01	2014-12-31
Vid planeringen av fritidens verksamheter ska hänsyn tas till att aktiviteterna ska vara tillgängliga för funktionsnedsatta barn och ungdomar	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

2. Barnen utvecklar sina förmågor och utmanas i sin utveckling och sitt lärande

Förväntat resultat

Barnen utvecklar sina förmågor i meningsfulla sammanhang där lust och nyfikenhet styr (kartläggning av resultat utifrån TUFF).

Personalen ska i sin självvärdering utifrån kriterierna som rör nämndmålet, kunna konstatera att det skett en utveckling på förskolan (kvalitetsindikatorn från KF).

Förbättrat delindex för stadsdelen avseende frågeområdet ”utveckling och lärande” i förskoleundersökningen (föräldraenkät) till 80.

VP 2014

Förskolorna ska följa den reviderade läroplanens förtydligade mål ”att sträva efter” då det gäller språk, matematik, naturvetenskap och teknik. Barnen ska ha möjlighet att i samspel med omgivningen lära sig tala, berätta, argumentera och ställa frågor. Genom att under pedagogisk ledning delta i rutiner, lekar, sång, sagoläsning, rim och ramsor samt verbal och icke verbal kommunikation ska de ges möjlighet att lära sig att språk kan ha olika funktioner och hur det kan brukas i olika sammanhang. Arbetet med matematik i förskolan syftar till att genom lust och glädje engagera barn i grundläggande aktiviteter med t.ex. tal, geometri och mätning. Verksamheten ska bidra till att utveckla barnens förmåga att undersöka problem och matematiska begrepp samt kommunicera idéer med olika uttrycksformer. Naturvetenskap och teknik i förskolan handlar om att barnens omgivning och vardagsfenomen undersöks. Stor vikt ska läggas vid naturvårdsfrågor och barnens intressen ska tas tillvara så att de utvecklar sina kunskaper om naturen. De ska också ges möjligheter att grundlägga sin förståelse för hur teknik kan användas för att underlätta och lösa olika problem i vardagen. Matematik, språk, naturvetenskap, estetisk verksamhet och teknik är i förskolan kopplade till varandra och ska i verksamheten bilda en helhet för barnen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Inom varje förskoleområde ska en årlig kartläggning göras av vilka modersmål som talas av barn och personal.	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

3. Barnen och ungdomarna är delaktiga och har inflytande

Förväntat resultat

Barnen och ungdomarna är delaktiga och har ett reellt inflytande på verksamhetens innehåll.

VP 2014

I förskolan och inom fritiden ska man ta tillvara barnens/ungdomarnas förmåga och vilja till att ta ansvar och utöva inflytande. Alla, oavsett kön eller läggning, ska få lika stort utrymme i verksamheten. De ska uppmuntras att uttrycka sina tankar och åsikter och grundlägga en förmåga att förstå och handla efter demokratiska principer genom att de får delta i olika former av samarbete och beslutsfattande. Barnens/ungdomarnas intressen ska tas tillvara och ligga till grund för utformningen av miljön och planeringen av verksamheten.

Nämndmål:

4. Vårdnadshavarna och förskolan samverkar för barnens bästa

Förväntat resultat

Vårdnadshavarna känner delaktighet och har förtroende för förskolans verksamhet. Förbättrat delindex till 80 för stadsdelen, avseende frågeområdet ”samverkan” i förskoleundersökningen (föräldraenkät).

VP 2014

Förskolans arbete med barnen ska ske i ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen. Vårdnadshavarna ska ha möjlighet att inom ramen för de nationella målen vara med och påverka verksamheten och det är därför viktigt att förskolan är tydlig i fråga om mål och innehåll. Utvecklingssamtal ska erbjudas och fortlöpande ska man föra samtal om barnens trivsel, utveckling och lärande. Den pedagogiska dokumentationen ska skapa förutsättningar för god kommunikation och delaktighet för barn och föräldrar.

Nämndmål:

5. Barnen är förberedda inför övergången från förskola till skola

Förväntat resultat

Förskolan har former för att avrunda förskoletiden och förbereda inför övergång till förskoleklass, utifrån varje barns förutsättningar och behov. Barnen är förberedda inför att börja förskoleklass (intervjuer).

VP 2014

En strukturerad kontakt mellan förskolan och grundskolan i samverkan med föräldrarna, ska

bidra till en smidig övergång för barnen. Verksamheterna ska i samarbetet med grundskolorna använda stadsdelsområdets gemensamma handlingsplan som grund. Vid övergången ska särskild uppmärksamhet ägnas åt de barn som behöver särskilt stöd.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholmarna upplever att de får god service och omsorg

Stadsdelens invånare ska uppleva att de får god service och omsorg och att verksamheten håller en hög kvalitet. För att bidra till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet ska förvaltningen ha en god tillgänglighet till nämndens verksamheter. Insatser för den enskilde ska vara säkrade utifrån handläggning, delaktighet och genomförande. Förebyggande insatser ska erbjudas den enskilde. Barn, unga och vuxna i riskzon upptäcks tidigt och får stöd. Personer som nämnden har hälso- och sjukvårdsansvar för ska utifrån en individuell bedömning få en säker och ändamålsenlig hälso- och sjukvård inklusive rehabilitering. Den enskilde ska ha möjlighet att leva ett självständigt liv.

Arbetet präglas av en väl förankrad värdegrund och ett gott bemötande samt möjlighet till inflytande och delaktighet för individen utifrån dennes egna förutsättningar. Det förebyggande arbetet är fortsatt viktigt och en mängd öppna verksamheter och insatser genomförs inom fritidsverksamheten, förskolan och individ- och familjeomsorgen. Arbetet sker utifrån kunskap om risk- och skyddsfaktorer och en viktig del är samarbetet med skolor då god skolgång är en av de främsta skyddsfaktorerna för barn och unga. Prioriterade områden inom individ- och familjeomsorgen barn och unga är exempelvis fokus på uppföljning av insatser och rättssäkerhet i alla utredningar, liksom att utveckla verksamhetsuppföljning kopplat till budget och resurser.

Inom äldreomsorgen är arbetet med avtals- och verksamhetsuppföljningar samt kvalitetsmätning på individnivå prioriterat och stadens nya granskningsmodell med observationer på plats kommer att införas på vård- och omsorgsboendena. Anpassning av lokaler och bostäder till befintliga behov är ett annat område i fokus under året. Individens egna förutsättningar är grunden för verksamheterna och inom äldreomsorgen tillämpas ett vardagsrehabiliterande förhållningssätt. Att möjliggöra för äldre och personer med funktionsnedsättning att komma ut och motionera är av stor vikt, liksom en bra kost. Medel söks för ytterligare rekreationsplats i de norra stadsdelarna.

Nämnden viktigaste prioriteringar för att bidra till kommunfullmäktiges mål om god service och omsorg och för en hög kvalitet i verksamheterna med nöjda brukare och anhöriga utgörs av det arbete, de förväntade resultat och de aktiviteter som beskrivs under respektive nämndmål nedan.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom IoF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	80 %	84 %	Tertial
Andel enskilda som ökat sin funktionsförmåga inom socialpsykiatri	60 %	tas fram av nämnden	År
Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes (IoF)	85 %	80 %	År
Andel ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar	100 %	tas fram av nämnden	År
Andel vuxna som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (IoF)	77 %	77 %	Tertial
Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden	40 %	20 %	År
Andel genomförda utredningar enligt DUR inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	100 %	tas fram av nämnden	År
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	85 %	84%	År
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	74 %	74%	År
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att stadens inne och utemiljö är tillgänglig och användbar. (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	61 %	tas fram av nämnden	År
Andelen barn och ungdomar med funktionsnedsättning som deltar i fritidsverksamhet. (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		tas fram av nämnderna	År
Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerande bostad (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	79 %	tas fram av nämnden	År
Andelen personer med funktionsnedsättning som övergår till lönearbete efter deltagande i dagliga verksamheter enligt LSS eller dagverksamheter enligt SoL (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0 %	tas fram av nämnden	År
Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	91 %	91 %	År
Nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	91 %	91 %	År
Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	91 %	91 %	År
Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	90%	År
Andelen nöjda omsorgstagare - biståndsbedömd dagverksamhet (äldreomsorg)	95 %	95 %	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicit et
Andelen nöjda omsorgstagare - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	85 %	85 %	År
Andelen nöjda omsorgstagare - vård- och omsorgsboende (äldreomsorg)	85 %	85 %	År
Maten smakar bra - Vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	77 %	77 %	År
Måltiden är en trevlig stund på dagen - Vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	76 %	76 %	År
Omsorgstagarnas upplevelse av hur de kan påverka hur hjälpen utförs - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	76 %	76 %	År
Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	86 %	86 %	År
Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	90 %	90 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utreda en sammanhållen organisation för öppenvårdsinsatser för barn och unga	2014-01-01	2014-12-31
Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna implementera reviderade riktlinjer för familjehemsvård.	2014-01-01	2014-12-31
Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna implementera stadens hemlöshetsstrategi.	2014-01-01	2014-12-31
Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna utveckla formerna för uppföljning av placerade barn och unga i syfte att säkerställa att uppföljning sker på likartat sätt i staden.	2014-01-01	2014-12-31
Stadsdelsnämnderna ska genomföra uppsökande verksamhet av unga i utanförskap med inspiration av det arbete som sker i Skarpnäcks stadsdelsnämnd.	2014-01-01	2014-12-31
Stadsdelsnämnderna ska i samråd med bostadsbolagen och fastighetsnämnden inventera möjligheten att bygga om/omvandla befintliga byggnader till gruppboende eller serviceboende	2014-01-01	2014-12-31
Stadsdelsnämnderna ska redovisa hur arbetet med att tillgodose behovet av bostäder med särskilt stöd och service fortskrider. Arbetet ska redovisas till kommunstyrelsens genomförandegrupp	2014-01-01	2014-12-31
Stadsdelsnämnderna, exploaterings- samt stadsbyggnadsnämnden ska i samråd med varandra i tidigt skede planera för omsorgslägenheter i stadsutvecklingsområden	2014-01-01	2014-12-31
Bistå äldrenämnden i att ta fram en utevistelsegaranti för äldre i vård- och omsorgsboenden	2014-01-01	2014-12-31
Stadsdelsnämnder ska succesivt under 2014 införa den fördjupade kvalitetsanalysen med uppföljare/observerare för förändrad kravställning och uppföljning	2014-01-01	2014-12-31
Stadsdelsnämnderna ska utöka arbetet och registrerandet i Senior alert och svenska palliativregistret för att gynna verksamhetsutvecklingen inom äldreomsorgen	2014-01-01	2014-12-31
Utveckla stadens information om vård- och omsorgsboendens popularitet	2014-01-01	2014-06-30

Nämndmål:

1. Tillgängligheten till nämndens verksamheter är god

Förväntat resultat

Samtliga verksamheter genomför nämndens aktiviteter kopplade till programmet för delaktighet. Flickor och pojkar i närområdet känner till fritidens verksamheter. Ungdomar, föräldrar och samverkanspartners har lätt att komma i kontakt med fältverksamheten. Brukarna upplever att de får ett bra bemötande och att det är lätt att komma i kontakt med verksamheten och dess medarbetare.

VP 2014

Styrdokument "Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2011-2016" ligger till grund för förvaltningens arbete kring förbättrad tillgänglighet. Programmet omfattar sju mål om ökad tillgänglighet och delaktighet inom förvaltningens alla verksamhetsområden

som syftar till det övergripande målet "I Stockholms stad ska alla ha tillgång till och kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap".

Ett antal aktiviteter kopplade till målen i programmet genomförs under året. Aktiviteterna har tagits fram i samarbete med rådet för funktionshinderfrågor och återfinns under olika nämndmål i verksamhetsplanen. Även en del indikatorer är kopplade till programmet. Uppföljningen av aktiviteterna sker i samband med verksamhetsberättelsen och förankras i rådet för funktionshinderfrågor.

Under 2013 har en inventering av enkelt avhjälpna hinder genomförts inom de lokaler som förvaltningen förfogar över. Utifrån resultatet ska varje verksamhetsområde vidta erforderliga åtgärder under 2014.

Förvaltningens service på Slakthusplan är tillgänglig för personer med funktionsnedsättning. Den fysiska miljön är anpassad för personer i rullstol och permobil. Vidare är tre lokaler, bland annat den där nämnden sammanträder, utrustade med hörselslinga. Förvaltningen anlitar döv- och språktolkar vid behov.

Förvaltningens telefonpolicy är vägledande för alla anställda, för att en hög service och god tillgänglighet ska hållas.

Förskole- och fritidsverksamhet

Förskolebyggnaderna har över lag god tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. De flesta är enplansbyggnader med ramper och i de fall byggnaden har flera våningar finns hiss. På alla permanenta förskolor finns handikapptoaletter. Under året ska en kontroll göras av om större glaspartier och trappor är kontrastmarkerade. Vid uppkomna behov hos barn eller förälder görs särskilda punktinsatser med anpassningar.

I kontakten med föräldrar används alltid tolk vid behov. Det finns också en informationsbroschyr om flerspråkighet som är översatt till ett flertal språk.

Alla fritidsgårdar och parklekar, utom Årsta och Rågsved där tillgängligheten är begränsad, är tillgängliga för funktionsnedsatta. Fritidsgårdarna kommer att fortsätta utveckla former för att informera och kommunicera med målgruppen unga med funktionsnedsättning om det fritidsutbud som stadsdelen erbjuder. Förvaltningen erbjuder regelbundet aktiviteter riktade till den målgruppen eftersom det efterfrågas av ungdomarna själva. Grunden är annars att man eftersträvar inkludering av alla barn och ungdomar i samtliga förskole- och fritidsverksamheter.

I personalgruppen finns personer med språkkunskaper från en mängd olika länder. Utifrån att Stockholm är ett finskt förvaltningsområde redovisas på Jämför service i vilka förskolor det finns finsktalande personal. Till föräldramöten beställs tolk vid behov.

Bemanningen i fältgruppen kommer att utökas under 2014 vilket kommer att öka tillgängligheten till den verksamheten. Fältassistenter kommer att vara knutna till specifika områden som kontaktpersoner. Syftet är att få samlad och ökad kunskap om respektive område samt att lokalt främja samverkan och goda kontakter.

Individ- och familjeomsorgen

Broschyrer, som beskriver avdelningens verksamheter och metoder, delas ut till berörda eller kan hämtas i receptionen eller hos handläggare. Alla medarbetare lämnar ut sina

direktnummer för att på så sätt vara tillgängliga för brukarna/klienterna.

Äldreomsorg, omsorg om funktionsnedsatta samt socialpsykiatri

Informationsbroschyrer på olika språk finns och lättläst information publiceras via stadens webbsida. För att ytterligare kunna tillgodose behovet av information används tolk när så bedöms nödvändigt.

Alla som kontaktar myndighets- och omsorgsverksamheter för personer med funktionsnedsättning ska uppleva att de bemöts med respekt och att det är lätt att nå personalen. Vid nybyggnation ses möjligheten till inrättande av bostäder för personer med funktionsnedsättning över utifrån uppskattat behov. Tillgänglighetsaspekter beaktas alltid vid både om- och nybyggnation. Inom egen regi kommer behovet av ökad tillgänglighet att utredas genom att demensdagvården Solgården håller öppet till klockan 18 en dag per vecka.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska utforma populärversionen av verksamhetsplanen i lättläst. Denna ska finnas tillgänglig på stadens hemsida.	2014-01-01	2014-12-31
Information ska utformas och delges alla chefer om att Bärbar hörselslinga finns och hur denna ska användas. Information om att bärbar hörselslinga finns ska framgå av inbjudan.	2014-01-01	2014-12-31
Programmet om delaktighet för personer med funktionsnedsättning ska fortlöpande förankras inom förvaltningens verksamheter.	2014-01-01	2014-12-31
Skriftlig information som förvaltningen utformar ska ses över och anpassas till lättläst	2014-01-01	2014-12-31
Utifrån resultatet av genomförd inventering av Enkelt avhjälpna hinder ska åtgärder vidtas inom de lokaler som förvaltningen rör över	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

2. Insatser för den enskilde är säkrade utifrån handläggning, delaktighet och genomförande

Förväntat resultat

I brukarundersökningen för individ- och familjeomsorgen ska en högre andel än i 2013 års undersökning:

- känna till hur lång tid utredningen ska ta
- ha fått beslut som de förstår
- känna till överklagandeprocessen

Brukarna upplever att de är delaktiga vid utredningen samt i planeringen och uppföljningen av sina insatser. Brukarna kan påverka insatsernas utformning och vet hur och när insatserna ska utföras. Brukaren är trygg i hemmet och kan tillkalla hjälp vid behov. Brukaren är trygg med personalen.

Måluppfyllelse på samtliga indikatorer som fastställts av kommunfullmäktige.

VP 2014*Individ- och familjeomsorg*

Under 2014 kommer verksamheten för barn och ungdom att ha fokus på uppföljning av insatser. Metoder för säkerhetsplanering bland annat när det gäller barn som blir utsatta för våld ska också införas. Förvaltningen fortsätter att utveckla arbetet med att alla utredningar ska vara rättssäkra.

Verksamhetsuppföljning kopplat till budget och resurser behöver utvecklas inom verksamheten. En av enheterna kommer, som ett försök under året, dela upp arbetsuppgifterna så tillvida att vissa handläggare kommer att arbeta med utredningar medan andra följer upp insatserna som beslutats. Arbetsmetoden kommer att utvärderas av metodutvecklare. Familjevården kommer under året att tillsammans med utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen utveckla former för att följa upp barn boende på institution.

Barn, ungdomar och deras vårdnadshavare som är aktuella för utredning ska vara delaktiga i att lägga upp en utredningsplan tillsammans med socialsekreteraren. Utredningsplaner ska finnas i alla ärenden där utredning inleds. Alla föräldrar som utreds ska få en broschyr om gången i en utredning, även barn kommer att få en särskild broschyr.

Det ska finnas en genomförandeplan i alla ärenden där beslut om insats fattats. Beställningen från de myndighetsutövande enheterna är utgångspunkten för genomförandeplanen som klienten/brukaren och handläggaren skriver tillsammans. Syftet med genomförandeplanen är att skapa en tydlig struktur för genomförandet dvs. vilka delmål/ mål det finns för insatsen och hur det ska genomföras och följas upp.

Inom försörjningsstöd har en informationsbroschyr tagits fram för att underlätta för brukarna i ansökningsprocessen. Broschyren avses översättas till de största språken i stadsdelen. Även besvärshänvisningen som finns i sociala system och som skickas hem till brukaren vid avslag avses översättas, för att brukaren på ett enklare sätt ska förstå hur de ska överklaga beslut som de är missnöjda med. Socialsekreterarna kontaktar även brukaren personligen vid ett avslag för att säkerställa att brukaren förstår på vilka grunder han eller hon har fått avslag.

Brukarrådet inom försörjningsstöd kommer att fortsätta att vara rådgivande i exempelvis frågor informationsmaterial för att göra innehållet mer tillgängligt.

*Äldreomsorg, omsorg om funktionsnedsatta samt socialpsykiatri*Beställare

Alla utredningar som görs inom omsorgen om funktionsnedsatta och socialpsykiatri ska genomföras inom utrednings-/bedömningsinstrument DUR och ske på ett rättssäkert sätt. Biståndshandläggarna fortsätter att arbeta med att uppmärksamma brukare som kan vara utsatta för våld från personer i sin närhet. I DUR ingår även frågor kring våldsutsatthet, vilket innebär att identifiering av våldsutsatta personer kan ske. Utredningarna inom äldreomsorgen, omsorgen om funktionsnedsatta och socialpsykiatri ska innehålla information om brukarens egen syn på sin livssituation. Brukaren ska vara delaktig i utredningen. Inom myndighetsutövningen ska de rutiner som utarbetats under 2013 gällande vidareutveckling av målformulering i samband med beställning av insats tillämpas.

Medarbetarna inom beställaravdelningen erbjuds utbildningsinsatser utifrån behov och deltar i de kompetensutvecklingsinsatser som centrala instanser tillhandahåller. Stort fokus kommer

att läggas på utvecklingen av arbetet med avtals- och verksamhetsuppföljningar och kvalitetsmätning på individnivå. Inom vård- och omsorgsboende kommer stadens nya granskningsmodell med observationer på plats att införas. Uppsökande verksamhet till personer 80 år och däröver kommer att utvecklas ytterligare för att så många som möjligt ska erhålla information om äldreomsorgens insatser samt säkerhetsarbete och förebyggande verksamheter.

Egen regi

Arbetet med att utveckla dokumentationen fortsätter. Alla brukare ska ha en uppdaterad genomförandeplan där sociala aktiviteter beskrivs. Uppföljning av att brukaren är nöjd med hur planerade insatser utförs följs upp regelbundet på ett strukturerat sätt. Värdegrundsarbetet fortsätter.

Stödet till anhöriga och samverkan med frivilliga organisationer fortgår. Under 2014 kommer kompetensutveckling att ske inom demens, anhörigstöd samt vård i livet slutskede.

Medarbetare kommer även att ges möjlighet att läsa in grundutbildning till vårdbiträde/undersköterska inklusive språkutbildning vid behov som anordnas av staden.

Utveckling av Praktikcentrum på Stureby vård- och omsorgsboende fortsätter. Praktikanter (sjuksköterskor, sjukgymnaster, arbetsterapeuter) från Karolinska institutet bereds praktik med syfte att även följa aktuell forskning och trygga framtida rekrytering av dessa yrkeskategorier. Samverkan med gymnasieskolor fortsätter genom att ta emot praktikanter. Sommarungdomar tas emot inom samtliga verksamhetsområden. Ungdomsbesök på vård- och omsorgsboende under helgerna fortsätter.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Enheterna ska säkerställa att den enskilde haft möjlighet att vara delaktig vid utformandet av insatserna.	2014-01-01	2014-12-31
Utförarenheterna ska säkerställa att genomförandeplanerna är uppdaterade. Beställarenheterna ska granska att genomförandeplanen stämmer överens med beställda insatser.	2014-01-01	2014-12-31
Arbetet inom förvaltningens enheter ska präglas av en väl förankrad värdegrund	2014-01-01	2014-12-31
Enheterna ska ha en aktiv dialog om bemötande.	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

3. Förebyggande insatser erbjuds den enskilde. Barn, unga och vuxna i riskzon upptäcks tidigt och får stöd.

Förväntat resultat

Barn och ungdomar i riskzon upptäcks tidigt, får hjälp och länkas till relevanta samarbetspartners.

Samverkanspartners har utifrån fältgruppens arbete kännedom om trender, uttryck och ungas levnadsförhållanden.

Antal personer som genomgår ABC-utbildning ökar. Andel öppenvård i förhållande till institutionsvård ökar.

VP 2014

Fritidsverksamhet

Barn och ungdomar ska erbjudas stimulerande och utvecklande aktiviteter inom fritidsverksamheten. De ska få möjlighet att utveckla sina fritidsintressen, pröva på för dem nya aktiviteter, erbjudas läxhjälp och uppleva en trevlig social samvaro. Verksamheternas innehåll, utveckling och i viss mån öppettider ska bygga på delaktighet från barnen/ungdomarna. Droganvändning och annat destruktivt beteende ska motverkas och en trevlig miljö, meningsfulla aktiviteter och en förtroendefull nära kontakt med personalen ska bidra till att förebygga riskbeteenden. Arbetet inom fritidens verksamheter och fältverksamheten följs upp och utvärderas utifrån RUFF (resultatuppföljning för fritid och fält) som bygger på resultatbaserad styrning.

Även fortsättningsvis kommer förvaltningen att prioritera aktiviteter under fredagskvällar och lördagskvällar då de utgör ”riskkvällar” för ungdomar i målgruppen. Till skolloven planeras extra aktiviteter utöver de ordinarie med ett blandat utbud av lek, idrott, kultur och utflykter och förvaltningen kommer liksom tidigare år att anordna läger- och dagverksamheter.

Hagsätra fritidsgård kommer under 2014 att få en större lokal vilket ger möjlighet att erbjuda flera former av aktiviteter än tidigare. Det medför goda förutsättningar att fånga upp fler unga i riskzon eftersom ett ökat antal ungdomar förväntas besöka verksamheten. Den nya lokalen möjliggör också gruppverksamheter i större utsträckning än tidigare. Kompetensutveckling för fritidsledare kommer under 2014 att fokusera på ökad kunskap om kriminalitet och hur man kan arbeta mot mobbing. Utbildning i "motiverande samtal" (MI) kommer också att erbjudas en del av fritidsledarna och fältassistenter. Personalen inom fritidsverksamheten ska liksom tidigare samverka med föräldrar, fältassistenter, skolorna i närområdet, socialtjänsten och polisen, för att olika kompetenser och resurser i frågor som berör barn och ungdomar, ska samordnas och tas tillvara.

Fältgruppen

Fältassistenter ska arbeta uppsökande och förebyggande i miljöer där ungdomar vistas. De ska i sitt arbete prioritera tidiga insatser och skapa goda relationer till ungdomarna. Samverkan ska ske med föräldrar, fritidsgårdar, skola, polis socialtjänst och föreningar. Vid misstanke om missbruk eller annat destruktivt beteende ska fältassistenter ha kontakt med ungdomarna, stödja och informera dem och deras föräldrar, om vilka möjligheter till hjälp som finns, samt förmedla kontakter. Arbetet ska finnas dokumenterat av fältgruppen. Kunskaper från det uppsökande arbetet ska förmedlas till relevanta samverkanspartners. Fältgruppen deltar i arbetet med sociala insatsgrupper (SIG).

Under 2014 kommer Fältgruppen att mer än tidigare arbeta med barn i mellanstadieålder och yngre tonåringar eftersom destruktivt beteende och kriminalitet uppträder allt tidigare i åldrarna. Samarbetet med mellanstadieskolorna i stadsdelen kommer att utvecklas genom exempelvis medverkan vid föräldramöten för blivande sjätteklassare. Fältgruppen kommer även att utveckla samarbetet med skolornas elevvårdspersonal i syfte att motverka att barn och unga dras in i destruktiva grupperingar. Arbetet kommer att riktas till särskilt prioriterade områden, bland annat Dalen.

Öppna förskolan

I stadsdelens sex öppna förskolor bedrivs en öppen verksamhet, en mötesplats för

småbarnsfamiljer. Barn mellan 0 och 5 år som inte är inskrivna i barnomsorgen är välkomna i sällskap med en förälder eller annan vuxen. Där erbjuds en planerad pedagogisk och social verksamhet vars innehåll påverkas av föräldrarnas behov, önskemål och intressen. Verksamheten är frivillig, kostnadsfri och utan registrering. På Öppna förskolorna kan föräldrar få råd och stöd i föräldrarollen. Både vuxna och barn ska få möjlighet till umgänge och gemenskap samt möjlighet att skapa nätverk med andra barnfamiljer i en trivsamt miljö. Barnen har tillgång till pedagogiska leksaker, böcker, skapande material, musik och sång. För föräldrarna finns litteratur, aktuella tidskrifter och samhällsinformation. Gäster med spetskompetens bjuds in till öppna förskolorna för att informera föräldrarna om t.ex. brandsäkerhet, olycksfall, kvinnofrid och barns språkutveckling. Finska öppna förskolan i Stureby/Svedmyra kommer att fortsätta sin verksamhet under 2014 på tisdagseftermiddagar. HBT-certifieringen av alla öppna förskolorna fortsätter under våren och beräknas vara klar i maj.

En strävan är att utveckla innehållet i öppna förskolornas verksamhet ytterligare. Några exempel är att ett par av verksamheterna kommer att starta språkcaféer under det kommande året och ett samarbete med SFI i Högdalen kommer att undersökas. Öppna förskolan i Östberga har inlett kontakter med den lokala samverkansgruppen i området för att bli delaktiga i och informerade om vad som händer i området samt informera om sin verksamhet. Rågsveds öppna förskola planerar att inleda liknande samverkan i nätverk. Efter nära samarbete och önskemål från BVC har Dalens öppna förskola startat en "omfödelsegrupp". I Högdalen har man satsat på grupp för unga föräldrar. Två medarbetare i öppna förskolan har utbildats till ABC-gruppledare och kommer under 2014 att hålla föräldraträffar. Inför 2014 kommer utifrån brukarnas önskemål flera specificerade grupper att ordnas.

Förskola

Projektet FIF (föräldrastöd i förskolan) kommer att fortsätta under 2014 i samverkan med individ- och familjeomsorgen. Målsättningen med samverkan är att arbeta för förståelse, stöd och hjälp till föräldrar med barn i behov av stöd eller där barn bevittnat våld och där de som arbetar på förskolan inte når fram till föräldrarna med sin oro för barnen. Det handlar exempelvis om konkret stöd till föräldrar i olika situationer kring hur man bekräftar barn, hur man får struktur och hur man kan undvika konflikter i vardagen. Arbetet ska också genom utbildning och handledning till personalen leda till en utveckling av arbetet i förskolan kring "barn i behov av särskilt stöd".

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgen ska prioritera det förebyggande arbetet för att tidigt fånga upp barn och ungdomar som får illa eller befinner sig i riskzonen. Genom att arbeta utifrån risk- och skyddsfaktorer ökar möjligheterna att tidigt upptäcka dessa barn och ungdomar.

Ett evidensbaserat arbetssätt innebär en långsiktig och strategisk satsning för att förstärka och utveckla insatser för barn och unga som möter socialtjänsten. Ytterst ska en lärande organisation och hög professionell kompetens bland socialsekreterarna komma klienterna till godo vilket innebär att de utifrån bästa tillgängliga kunskap erbjuds bästa möjliga insats. En metodutvecklare på deltid finns på varje stadsdelsförvaltning som ska stödja handläggarna i utvecklingsarbetet. Under 2014 erbjuds ledningsgruppen, metodutvecklaren och medarbetarna att delta i olika utbildningar för att utveckla arbetet inom den sociala barn- och ungdomsvården.

Forskningen visar att en god skolgång är en av de främsta skyddsfaktorerna. Samverkan med förskola, skola och polis utgör grunden för en tidig upptäckt. Tillsammans med förskolan arbetar socialtjänsten med insatser som riktar sig till personal inom förskolan som känner oro för vissa barn och där familjebehandlare kan stödja såväl föräldrar som personal. Ett skolförebyggande arbete sker vid några av stadsdelsområdets skolor för att öka skolnärvaron speciellt vid Rågsvedsskolan. Insatsen syftar till att länka samman lärare, elevvårdspersonal, föräldrar och familjebehandlare för att få eleven att fortsätta i skolan. Svårigheterna för eleven kan vara komplexa och det gäller att komma in tidigt så att eleven inte ska utveckla utanförskap.

Verksamheten prioriterar arbetet med att ge råd, stöd, behandling och insatser på hemmaplan till barn och ungdomar och deras familjer. Arbeta på hemmaplan kräver stor samverkan med andra aktörer i området.

Inom förvaltningens egen öppenvård erbjuds stöd genom såväl uppdrag som genom förebyggande insatser. Uppdragen, som ges av utredningsenheten, består bland annat av familjebehandling, pedagogiska insatser, stöd i tränings- och försökslägenheter, hjälp med anknytning mor-barn m.m. Arbetet sker företrädesvis i den enskildes hem. De förebyggande insatserna utgörs av råd och stöd och samarbetsamtal på Föräldramottagningen, genom föräldrautbildningar och genom insatser från ungdomsmottagningen.

Tidiga insatser för att förhindra ungdomars nyttjande av tobak och alkohol har även effekt på ungdomars användning av narkotika. Förvaltningen arbetar med tillsyn och informationsinsatser för att minska tillgängligheten till tobak och folköl.

Antilångningskampanjer genomförs i samband med större helger. Inför större helger och lov skickas information och goda råd till tonårsföräldrar angående tobak, alkohol och narkotika. Resultaten från Stockholmsenkäten, som kommer att genomföras 2014 i årkurs 9 och år 2 på gymnasiet, är ett viktigt planeringsunderlag utifrån hur det ser ut med vissa risk- och skyddsfaktorer bland ungdomar i stadsdelen

Alla föräldrar i stadsdelsområdet som har barn mellan 3 och 12 år kommer också fortsättningsvis att erbjudas att delta i ABC – föräldrastöd. Förvaltningen kommer löpande under året att utbilda gruppleddare som kan hålla i föräldragrupperna. Vidare erbjuds föräldrautbildningen Komet till föräldrar som oroar sig för sina barns och ungdomars utveckling i åldrarna 3-11 år och 12-17 år.

Arbetet med sociala insatsgrupper kommer att prioriteras under året i hela stadsdelen och utgör ett komplement till myndighetsutövningen. I arbetet med ungdomar med kriminalitet och drogberoende är det viktigt att ha en välfungerande samverkan mellan socialtjänst, fältassistenter, polis och skola.

Ungdomsmottagningen, som förvaltningen övertog huvudmannaskapet för 2013-03-01, ska under 2014 prioritera unga mäns våld och sexualitet.

Individ- och familjeomsorgens verksamhet för vuxna kommer att särskilt uppmärksamma att unga vuxna får råd och stöd och utveckla arbetsmetoder för detta. Verksamheten kommer även att fortsätta att särskilt uppmärksamma föräldrar med beroendeproblematik och samarbeta med verksamheten för barn och unga och förvaltningens öppenvård kring dessa föräldrar för att de tidigt ska få stöd.

Genom användandet av bedömnings- och kartläggningsinstrumentet Initial bedömning

kommer alla nya hushåll som söker ekonomiskt bistånd att kartläggas och vuxna och barn i riskzon kommer att uppmärksammas direkt i mottagningen och länkas till andra enheter och samarbetspartners vid behov.

Nämndmål:

4. Personer, som nämnden har hälso- och sjukvårdsansvar för, får utifrån en individuell bedömning en säker och ändamålsenlig hälso- och sjukvård inklusive rehabilitering

Förväntat resultat

Måluppfyllelse enligt angivna indikatorer för HSL.

VP 2014

Stadsdelsnämnden har hälso- och sjukvårdsansvar (upp till sjuksköterskenivå) inom vård- och omsorgsboende, servicehus, dagverksamhet för personer med demenssjukdom och gruppboende för personer med psykisk funktionsnedsättning. För daglig verksamhet och gruppboende för personer med fysisk funktionsnedsättning har kommunen det formella ansvaret, men insatserna utförs efter överenskommelse av landstinget. Arbetet med att utveckla metoder för tillämpning av de nationella demensriktlinjerna fortgår. Egen regi kommer utse en projektledare för att arbeta med nya HSL journalsystemet.

För de flesta som flyttar till servicehus och vård- och omsorgsboende är detta ett boende som kommer att vara livet ut. Sista tiden ska vara värdig och omvårdnaden ska främja och stödja personens värdighet och välbefinnande. Omvårdnaden i livets slutskede ska utformas enligt ”Rutinerna för den äldres hälsa- och välbefinnande”.

Samverkan med landstinget behöver fortsätta att vidareutvecklas för att säkra stödet till teamet kring den äldre och funktionshindrade.

Som ett led i att säkerställa en säker och ändamålsenlig hälso- och sjukvård inklusive rehabilitering är ansvaret för MAS och MAR som är verksamma inom region Östra söderort samordnat och ingår i beställaravdelningens stab.

Från och med den 1 mars 2013 har kommunen tagit över hälso- och sjukvårdsansvaret på Gullmarsplans ungdomsmottagning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Berörda enheter (servicehus och vård- och omsorgsboende) ger varje person en individuell bedömning med fokus på ADL, funktionsbedömning och riskbedömning gällande fall, undernäring och trycksår samt årlig läkemedelsgenomgång och omvårdnad i livets slutskede enligt ”Rutinerna för den äldres hälsa och välbefinnande”.	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

5. Den enskilde har möjlighet att leva ett självständigt liv

Förväntat resultat

Antalet vräkningar minskar. Andel vuxna som varit aktuella för insatser inom individ- och

familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats ökar.

Måluppfyllelse på samtliga indikatorer fastställda av kommunfullmäktige. Goda resultat kring relaterade frågor i stadens brukarundersökning.

VP 2014

Individ- och familjeomsorg

Tillgång till bostad är fundamental för att kunna leva ett självständigt liv. Antal försöks- och träningslägenheter behöver öka liksom möjligheten att ta över förstahandskontrakt. Det har blivit svårare att bli godkänd som hyresgäst då kraven för att bli godkänd har ökat. Förvaltningen kommer inför 2014 att ta ett större grepp om arbetet med bostadslösa. På enheten för utredning och öppenvård vuxna kommer en boskola att utvecklas. För de vuxna som har behov kommer boskolan att kombineras med ett återfallsprogram.

Utveckling av nya metoder för att arbeta med individer som bor på tillfälliga boenden kommer att ske. Förvaltningen kommer att fortsätta sitt vräkningsförebyggande arbete i enlighet med den under 2012 framtagna handlingsplanen för att förebygga vräkningar.

Under 2014 avser förvaltningen tillsammans med Farsta och Skarpnäck att intensifiera och utveckla samarbetet mellan förvaltningarna och skapa en gemensam och mer sammanhållen öppenvård för brukare med beroendeproblematik i sydost.

Beställare inom äldreomsorg, omsorg om funktionsnedsatta och socialpsykiatri

Den enskilde ska ha möjlighet att leva ett självständigt liv och ha möjlighet att bo kvar i eget boende. Förebyggande insatser ska erbjudas den enskilde.

Äldre och personer med funktionsnedsättning ska stärkas till att kunna leva ett självständigt liv utifrån sina förutsättningar. Behovet av anpassade hjälpmedel beaktas för att främja den enskildes möjlighet att vara självständig. Information om möjligheten till bostadsanpassning ska ges. Beprövade utredningsmetoder som till exempel sker via DUR omfattar en kartläggning av livssituationen som tydliggör behovet av stöd och service och utgör ett adekvat beslutsunderlag.

Inom ramen för den uppsökande verksamhet som äldreomsorgen bedriver ges vägledning om de faktorer som är av betydelse för en bra ålderdom och vilket stöd som kommunen kan tillhandahålla om hälsotillståndet förändras. Här ingår vikten av bra kosthållning. Äldre bjuds in till riktade utbildningar för hur man själv kan förbereda sin situation och bli medveten om det egna ansvaret.

Avlastning på korttidsboende erbjuds personer som vårdar närstående i hemmet. Parboende kan tillhandahållas inom vård- och omsorgsboende och servicehus. Genom den uppsökande verksamhet som bedrivs och biståndshandläggarens information ges vägledning om de stödinsatser som finns att tillgå och som kan bidra till kvarboende i det egna hemmet.

Insatserna som ges ska syfta till att främja jämlikhet i levnadsvillkor och delaktighet i samhällslivet. Handläggarna ska även informera om andra samhällsorgan och organisationer som erbjuder insatser, stöd etc. som kan stärka den enskilde att leva som andra. Möjligheter för utträde på den reguljära arbetsmarknaden för personer som har daglig verksamhet enligt LSS ska tas tillvara.

Lokaler och bostäder

Inflyttningen till Stockholm är hög och den demografiska utvecklingen förändras över tid. Inom äldreomsorgen finns ett minskat behov av lägenheter inom servicehus och vård- och omsorgsboende medan motsatsen råder inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning inklusive socialpsykiatri. Förvaltningen arbetar på både kort och lång sikt med att anpassa verksamheterna utifrån de behov som finns och att tillgodose behoven av lokaler för de olika målgrupperna inom nämndens ansvarsområde. För detta samt för att medverka till ett ökat utbud av bostäder med särskild service planerar förvaltningen för en viss omstrukturering av bostäder. Det handlar om att omvandla bostäder för personer inom äldreomsorg till bostäder för personer med funktionsnedsättning. Samverkan har inletts med socialförvaltningen och kommer även att ske med aktuella bostadsbolag.

Äldreomsorg i egen regi

Personalen inom äldreomsorgen tillämpar ett vardagsrehabiliterande förhållningssätt, dvs. låter den äldre göra det den klarar själv och stödjer de moment den äldre inte klarar. För att möjliggöra detta bör vid behov inledningsvis tid finnas för ledsagning till de öppna mötesplatserna som finns i stadsdelen. Volontärverksamheten och fixartjänst fortsätter. Utveckling av ytterligare ett utegym/en rekreationsplats i norra stadsdelen planeras.

Stort fokus kommer att läggas på att vidare utveckla dialogen med den äldre/dennes närstående och förbättra möjligheten att vara delaktig i planeringen och utförandet av de insatser som beviljats. För att ta reda på äldres förväntningar på äldreomsorgen inbjuds äldre till fokusgrupper inom verksamheterna. Här förs dialog om enhetens åtaganden, utvecklingsområden utifrån resultatet av stadens brukarundersökning och synpunkter inhämtas för att utveckla rätt områden i verksamheten. Implementering av samtalsmetoden (MI) fortsätter. Utbildade värdecoacher stödjer arbetet med att stimulera värdegrundsarbetet på enheten. Under året kommer förvaltningen med stöd av Silviasystrarna att vidareutveckla de sju nuvarande demensteamerna inom hemtjänsten och kommer att ansöka om att starta upp ett team på Enskede Nya servicehus. Silviasyster är en specialistutbildning på 60 högskolepoäng inom demens som ges av Sophiahemmet.

Tillsammans med landstinget fortsätter det påbörjade arbetet med att utveckla metoder för hur de nationella demensriktlinjerna ska tillämpas inom enheterna. I samverkan med stadsdelarna Farsta och Skarpnäck anordnas mötesplats för finsktalande äldre en gång per månad fördelat mellan stadsdelarna. Sommarkollo på Gålö fortsätter och möjligheten att erbjuda dagsutflykter under hela året likaså. Utevistelse och promenader erbjuds till alla brukare efter önskemål. Fler utbildningar och föreläsningar kommer erbjudas inom de öppna sociala mötesplatserna t.ex. It-verkstad/läsplattor, föreläsningar kring HBTQ och livsstilsfaktorer som är hälsofrämjande med mera. Avdelningen egen regi kommer delta i Prideveckan.

Omsorg om funktionsnedsatta i egen regi

Personer med funktionsnedsättning ska stärkas till att kunna leva ett självständigt liv utifrån sina förutsättningar. Insatserna som ges ska syfta till att främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet. Möjligheter för utträde på den reguljära arbetsmarknaden för personer som har daglig verksamhet enligt LSS ska tas tillvara.

Medarbetare inom omsorgsverksamheterna ska ha kännedom om hjälpmedel samt stötta den enskilde i kontakten med andra samhällsorgan och organisationer. Personalen ska arbeta

hälsofrämjande genom att motivera till en hälsofrämjande livsstil såsom bra kost och regelbunden motion. Medarbetare erbjuds fortsatt kompetensutveckling via projektet Carpe 2.

Socialpsykiatri i egen regi

Implementering av samtalsmetoden Motiverandesamtal (MI) fortsätter. Alla medarbetare som gått grundkursen ska stöttas av enhetens MI-coacher att börja arbeta med metoden. Utifrån de resultat som forskningsrapporten från projektet Single System Design (SSD) visar fortsätter utvecklingen av arbetssättet med metoden i boendestödet. SSD har bytt namn till Målinriktad och systematisk utvärdering av insatser för enskilda personer (MOS). Inom sysselsättningen fortsätter utvecklingsarbetet utifrån metoden Supported Employment (SE) och Individual support and placement (IPS).

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Boendemiljön för den enskilde ska fortlöpande säkerställas inom förvaltningens verksamheter	2014-01-01	2014-12-31
I samband med nybyggnation ska förvaltningen beakta behovet av bostäder för personer med funktionsnedsättning	2014-01-01	2014-12-31
Förvaltningen ska informera om möjligheten till bostadsanpassning	2014-01-01	2014-12-31
Brukare på vård- och omsorgsboendena ska erbjudas regelbunden utevistelse	2014-01-01	2014-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten

Förvaltningen bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att erbjuda attraktiva arbetsplatser med gott ledarskap, en god arbetsmiljö, dialog och medskapande samt brukaren i fokus.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	600 st	5100	År
Aktivt Medskapandeindex	81	80	År
Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid	20 %	100 %	År
Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare	80 %	80 %	År
Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete.	94 %	92 %	År
Sjukfrånvaro	5,5 %	4,4 %	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samråd med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna se över och utveckla stadsgemensamma principer och metoder för rekrytering, kompetensutveckling och karriärvägar för förskolans personal	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Förvaltningens verksamheter är attraktiva arbetsplatser

Förväntat resultat

Förvaltningen som arbetsplats är välfungerande och trivsamt samt har brukarna i fokus. Efterfrågade medarbetare kan rekryteras och behållas. Goda resultat uppnås i medarbetarundersökningen och i relevanta brukarundersökningar. Måluppfyllelse på indikatorn om sjukfrånvaro och övriga indikatorer från kommunfullmäktige.

VP 2014

Ett gott ledarskap och en god arbetsmiljö är viktiga förutsättningar för effektiva och trivsamma arbetsplatser där mötet med brukarna är i fokus. Ledarskapet i förvaltningen innebär att ansvara för att verksamheten uppnår förväntade mål och resultat. Ledarskapet ska också skapa trygghet och tydlighet för uppdrag och mål. Ledarskapet ska utövas genom dialog och ska stötta medarbetarna i deras egen förmåga till problemlösning, ansvarstagande och utveckling. I de interna satsningarna på ledningsforum och i det interna utvecklingsprogrammet för bitr chefer fortsätter förvaltningen att utveckla ledarskapet. Under 2014 vidareutvecklas även introduktionen av nya medarbetare och chefer.

Resultaten från medarbetarundersökningen presenteras och handlingsplaner kommer att arbetas fram per arbetsplats. En övergripande analys över förbättringsområden inklusive genomförandeplan för 2014 kommer att tas fram. Medarbetarna i förvaltningen ska vara väl förtrodda med verksamhetsmål och förväntade resultat. Ett aktivt medarbetarskap innebär att varje individ tar ett eget ansvar för sina arbetsuppgifter, för att utveckla verksamheten och skapa ett bra arbetsklimat på arbetsplatsen samt att ta eget ansvar för sin egen utveckling.

Samarbetet med de fackliga parterna utvecklas i samverkan och genom teman på förvaltningsgruppsmöten förs fördjupade diskussioner inom olika områden. Workshops för lokala samverkansgrupper kommer att genomföras även under 2014. Workshopen kommer att handla om hur man samtalar om det som är svårt att tala om.

Jämställdhets- och mångfaldsplan för 2013-2015 bifogas verksamhetsplanen. Under 2014 kommer frågan om jämställda resultat gentemot våra brukare att aktualiseras.

Att ge kunskap om och säkerställa rekryteringsprocessen blir ett fokusområde för 2014. Att arbeta förebyggande och främjande samt att betona frisknärvaro är delar som kommer att inrymmas i förvaltningens friskvårdsprogram för 2014. Arbetet med att öka frisknärvaron fortsätter genom satsningar på friskvård och att sprida goda exempel, kollegialt lärande, internt och externt. Friskvårdsprogrammet 2014 innebär att förvaltningen inför 1 000 kr i friskvårdssubvention och att möjligheten till friskvårdstimme utgår. Arbetet med att sänka sjukfrånvaron pågår. Den långa sjukfrånvaron minskar och den korta ligger kvar på samma nivå som tidigare. Uppföljningar på individnivå kommer att göras två gånger per år där

betoning sker på hantering tidigt i processen. Regelbunden uppföljning av sjukfrånvaron sker på LSG, SG och FG. När det gäller sjukfrånvaron är det viktigt att uppmärksamma de utförarverksamheter i egen regi där sjukfrånvaron är hög, exempelvis inom äldreomsorgen.

Detta påverkar även arbetet med möjligheten att erbjuda deltidanställda som är tillsvidareanställda heltids anställning eftersom en stor del av äldreomsorgen har schemalagd arbetstid och behovet med personal varierar mycket över dagen. Arbetet med att erbjuda deltidanställda medarbetare heltid systematiseras och utifrån verksamhetens behov kommer medarbetare att erbjudas heltidsanställning.

Personal och kompetensplanering

Förvaltningen har i juni 2013 strax över 2 000 tillsvidareanställda medarbetare, något färre än förra året samma tid. Det betyder ca 10 helårsarbetare färre i år än förra året. De visstidsanställda utgör ca 250 personer. 14 % av de anställda är 60 år och äldre och 29 personer är 65 år och äldre. 13,3 % av de anställda är män och 86,7 % är kvinnor. Antal män har legat ganska lika över de senaste åren. Under de senaste 12 månaderna har det rekryterats 303 personer varav 41 män. I och med övertagandet av Enskede Nya servicehus tillkom ca 45 personer. Möjligheten att rekrytera är goda inom de flesta yrken, dock kvarstår svårigheterna att rekrytera förskollärare.

Bedömningen över personalläget för 2014 är att förvaltningen kommer att ligga kvar ungefär på samma antal anställda. Ökade ansträngningar behöver göras för att rekrytera fler män och för att få jämställdare arbetsplatser. Anställningar som görs på deltid kommer att ifrågasättas. Inom yrkesgrupper med hög medelålder görs planer för att möta generationsväxlingen.

Förskola och Fritid

Enskede -Årsta-Vantör kommer under de närmaste åren få ökad inflyttning. Behovet av utbildad personal inom förskolan kommer att öka ytterligare och stadsdelen arbetar med att kompetensutveckla delar av befintlig personal samt nyrekrytera. För att nå upp till målet 38 % förskollärare behövs ytterligare 10-20 förskollärare beroende på eventuella pensionsavgångar.

Av barnskötarna är det en liten andel, 8 %, av den totala arbetsstyrkan av barnskötare, som kan komma att gå i pension inom den närmaste perioden. Pensionsavgångar inom den följande femårsperioden väntas på ca 17 % av förskollärarna, då dessa befinner sig i ålderskategorin 60 - 65 år. På enheten för Fritid och Kultur är det främst fältassistenter som kan komma att behöva nyrekryteras p.g.a. eventuella pensionsavgångar. Vad gäller Förskola och Fritids personalomsättning så har 2,49 % bytt jobb internt och 10,1 % slutat för att börja arbeta utanför Enskede Årsta Vantör. 11,2 % nyrekryteringar har gjorts för avdelningen. Personalomsättning såväl som nyrekrytering varierar per geografiskt område inom stadsdelsförvaltningen. Inom fritiden har personalomsättningen mest handlat om interna förflyttningar till andra positioner inom fritiden.

Sjukfrånvaron visar på en fortsatt lägre sjukfrånvaro, som framförallt har att göra med att långtidssjukfrånvaron går ner. Korttidssjukfrånvaron ökar dock något.

För att stärka kompetensen och säkra framtida behov av förskollärare görs stadsövergripande satsningar. Barnskötare med lång erfarenhet och behörighet till högskoleutbildning, erbjuds om de blir antagna, högskolans erfarenhetsbaserade förskolläraryt utbildning. Barnskötare som saknar formell kompetens i sitt yrke erbjuds en särskild utbildning och för de barnskötare som behöver fördjupning finns en sådan att söka. Staden erbjuder rekryteringsutbildning för

förskollärare som är intresserade och bedöms lämpliga att bli chefer. Biträdande förskolechefer erbjuds utvecklings- eller utbildningsprogram för att stärkas i sin ledarroll och på sikt eventuellt bli aktuella som enhetschefer. Enligt de nya kraven på lärarlegitimation och för att säkra kompetensen hos stadsdelens förskollärare utbildas lärare/förskollärare i mentorskap via universitetet.

Enligt prognosen ser förvaltningen inget behov av att avveckla personal inom förskola och fritid. Behovet av omställning bedöms inte heller bli aktuellt.

Avdelningen Egen regi

Befolkningsstrukturen inom Enskede-Årsta-Vantör gör att behovet av vård och omsorgsplatser minskar vilket leder till ett minskat behov av personal inom äldreomsorgen.

Inom funktionsnedsättning är behovet omvänt och förvaltningen har i uppdrag att bygga fler gruppboheter vilket ökar vårt behov av personal.

Mer än hälften av medarbetarna i befattningarna undersköterska, vårdbiträde och vårdare är 50 år eller äldre. Sjuksköterskorna har många kommande pensionsavgångar de närmaste åren, dessutom är det svårare att rekrytera sjuksköterskor. En fjärdedel av cheferna (biträdande och enhetschefer) kommer under nästa år att vara 60 år eller äldre. Som ett led i planeringen för de kommande pensionsavgångarna fortsätter avdelningens samarbete med Åsö gymnasium med att ta emot elever från vård- och omsorgsutbildningen. Även arbetet med att erbjuda stadens ungdomar arbete under lov och helger kommer att fortgå under 2014.

Under 2014 planeras ett antal utbildningar på bas- och specialistnivå, bland annat kurser i bemötandefrågor, dokumentation och demensutbildning till Silviasystrar. Avdelningens enhetschefer erbjuds att gå en nationell ledarskapsutbildning i Ersta Sköndal högskolas regi. Samtliga biträdande enhets- och sektionschefer går förvaltningens egna riktade chefsutbildning.

Avdelningarna Individ och familj

Åldersstrukturen för de olika befattningarna inom avdelningarna är spridd. Personalomsättningen har minskat inom avdelningen men arbete fortgår med att hitta former för att ytterligare minska personalomsättningen. Uppdelningen på två avdelningar inom individ- och familjeomsorgen permanentas.

Avdelningen har en beläggning som kommer att vara ungefär den samma under kommande år vilket gör att behovet av personal ligger kvar på samma nivå. Fortbildningar pågår löpande som till exempel i motiverandesamtal, BBIC samt div utbildningar som socialstyrelsen anordnar. Fokus kommer att läggas på att hitta enhetliga, rättssäkra och effektiva arbetsätt.

Avdelningen beställare inom äldreomsorg, funktionsnedsättning och socialpsykiatri

Åldersstrukturen inom befattningen biståndshandläggare är att 16 av 50 tillsvidare anställda är över 50 år vilket innebär att det kommer att behövas fler nyrekryteringar inom några år. Några större förändringar av bemanningen kommer inte att ske under 2014.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla chefer ska uppmärksamma medarbetare som varit sjuka mer än 4 gånger de senaste 6 månaderna, eller varit sjuka mer än 15 dagar, med ett samtal	2013-01-01	2013-12-31
För att höja medvetandet om jämställdhets- och mångfaldsaspekter ska enheterna fortlöpande föra dialog om dessa frågor, inklusive lagen om förbud mot diskriminering i arbetslivet på grund av funktionshinder	2014-01-01	2014-12-31
Höja kunskapsnivån om funktionsnedsattas situation i arbetslivet	2014-01-01	2014-12-31
Implementera funktionsnedsättningsaspekten i förvaltningens Jämställdhets- och mångfaldsplan	2014-01-01	2014-12-31
Utifrån skyddsronder, psykosociala enkäten och medarbetarundersökningen ska alla arbetsplatser ta fram handlingsplaner för att säkra en god arbetsmiljö	2013-01-01	2013-12-31

KF:s inriktningsmål:

3. Stadens verksamheter är kostnadseffektiva

Stadsdelsnämnden bidrar till inriktningsmålet genom att ha en ekonomi i balans och säkerställa att alla resurser utnyttjas effektivt. Förslaget till budget utgår från stadens resursfördelningssystem och från att kommunfullmäktiges prioriteringar ska få genomslag i nämndens budget. Detta beskrivs under verksamhetsmålen och nämndens ekonomiska förutsättningar 2013.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1 Budgeten är i balans

Utgångspunkten är att varje verksamhetsområde ska klara sin verksamhet utifrån tilldelningen i stadens resursfördelningssystem. De satsningar och prioriteringar som kommunfullmäktige har valt att göra ska få ett genomslag i verksamheten. En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser är en förutsättning för att skapa och bibehålla stabilitet i verksamheten.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
Nämndens prognossäkerhet T2	+/-1 %	+/- 1 %	År

Nämndmål:

Verksamheterna ryms inom tilldelad budget

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter ryms inom tilldelad budget.

VP 2014

En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser är en förutsättning för att skapa och bibehålla stabilitet i verksamheten. En viktig förutsättning är att chefer på alla nivåer har kontroll och kunskap om sin verksamhets ekonomi. Detta sker genom utbildningar och stöd från förvaltningens controllers. Utveckling av uppföljningssystem och rutiner sker löpande. Under året görs sju ekonomiska månadsrapporter och två tertialrapporter med prognoser på årsutfall avseende både ekonomi och volymer i verksamheten. Vid risk för budgetavvikelse upprättas åtgärdsplaner och ej planerade kostnadsökningar ska finansieras genom omprioriteringar inom budgetramen.

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Verksamhetsområden, mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto 2014	VP 2013	Omslutningsförändring
Nämnd- och förvaltningsadministration	48,4	1,6	46,8	51,2	1,6
Individ- och familjeomsorg	252,2	31,2	221,0	213,8	26,6
<i>varav socialpsykiatri</i>	67,3	6,7	60,6	60,6	6,7
Stadsmiljö	24,0	0,2	23,8	21,3	0,2
<i>varav avskrivning och räntor</i>	4,2	0,0	4,2	4,1	0,0
Förskola	546,1	35,3	510,8	498,5	4,9
Äldreomsorg	902,9	125,6	777,3	768,2	102,6
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	408,2	80,0	328,2	322,7	79,8
Fritid och kultur	47,1	3,9	43,2	39,0	3,9
Arbetsmarknadsåtgärder	24,4	14,0	10,4	10,9	10,3
Ekonomiskt bistånd	161,4	3,1	158,3	157,3	-0,1
<i>varav handläggning</i>	33,9	0,0	33,9	32,1	0,0
Drift totalt	2 414,7	294,9	2 119,8	2 082,9	229,8
Investeringar	12,4	0,0	12,4	16,4	0,0
<i>varav parker</i>	9,7	0,0	9,7	7,1	
<i>varav inventarier</i>	2,7	0,0	2,7	9,3	

Kommunfullmäktige har beslutat om en nettobudget för år 2014 på cirka 2,1 miljarder kronor. I jämförelse med ursprunglig budget för 2013 är detta en ökning med 36,9 miljoner kronor vilket motsvarar 1,8 %. I budgeten finns även effektiviseringskrav för minskad sjukfrånvaro, införande av gemensam administration och e-tjänster.

Budgeten ökar inom alla nämndens verksamhetsområden förutom administration och arbetsmarknadsåtgärder. Under året kommer avläsningar och slutlig justering av budget att göras för de prestationsrelaterade verksamheterna förskola och omsorg om personer med funktionsnedsättning.

Förvaltningen har i budgetarbetet utgått från att de olika verksamheterna ska få den budgettilldelning som kommunfullmäktige har gett via fördelningsnycklarna. Vilket betyder att ingen omfördelning mellan verksamhetsområden har gjorts i denna budget. Den förebyggande verksamheten för barn och unga inom individ- och familjeomsorg finansieras med 10 miljoner kronor via resursfördelningen för verksamhet för barn, ungdom, kultur och fritid.

För att förebygga osäkerheter kopplade till verksamheten 2014 samt en eventuell svängning i konjunkturen som kan komma att påverka ekonomiskt bistånd, avsätts därför även detta år medel för att kunna täcka kostnader, som i dagsläget är svåra att bedöma om de kommer att uppstå och till vilket belopp.

Investeringsbudgeten för maskiner och inventarier minskar med 6,6 miljoner kronor.
Investeringsbudgeten för parker ökar med 2,6 miljoner kronor.

Nämnd- och förvaltningsadministration

Verksamhet, mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto 2014	VP 2013	Omslutningsförändring
Direktör, stab o nämnd	7,9	0,0	7,9	6,9	0,0
Ekonomiadministration inklusive reception	27,3	0,0	27,3	30,2	0,0
Personaladministration	6,5	0,0	6,5	8,9	0,0
Facklig tid	6,7	1,6	5,1	5,2	1,6
Summa	48,4	1,6	46,8	51,2	1,6

För 2014 budgeteras totalt 46,8 miljoner kronor vilket är en minskning i jämförelse med budget för 2013 med 4,4 miljoner kronor. Den minskade budgeten beror på att kostnader avseende den administration som Serviceförvaltningen sköter kommer fördelas till respektive avdelning där kostnaderna har uppstått samt att kostnader för vissa datorer på verksamhetsavdelningarna inte längre belastar administrationen.

Totalt innebär detta att det administrativa avdraget minskas från, 2,65 % för 2013 till 2,36 % för 2014. Det administrativa avdraget görs från varje verksamhetsområdes nettobudget för att täcka kostnaderna för den övergripande nämnd- och förvaltningsadministrationen.

En utveckling och samordning av säkerhetsarbetet, både det strategiska och det förebyggande, kommer att ske under 2014 och en säkerhetssamordnare anställs i stadsdelsdirektörens stab. Förvaltningens preventionssamordnare flyttas från individ- och familjeomsorgen till stadsdelsdirektörens stab. Totalt innebär detta att lönekostnaderna ökar med cirka 1 miljon kronor. En översyn av administrationens övriga delar pågår och beräknas slutföras i början på 2014.

Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

Verksamhet, mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto 2014	VP 2013	Omslutningsförändring
Barn och unga	138,6	18,8	119,8	112,6	16,4
Vuxna	46,3	5,7	40,6	40,6	3,5
Socialpsykiatri	67,3	6,7	60,6	60,6	6,7
Summa	252,2	31,2	221,0	213,8	26,6

Budgeten för individ- och familjeomsorgens ökar med 7,2 miljoner kronor.

Den tillfälliga organisationen inom individ- och familjeomsorgen som gällt under 2013 permanentas med två avdelningar, en för barn och ungdom och en för vuxna. Förslaget till organisation kompletteras och förankras i organisationen ytterligare och detta ska vara klart den 31 januari 2014. Begreppet sektioner avskaffas och enheter inrättas, detta träder i kraft då organisationen per avdelningen är klar. Under året kommer organisationen att följas upp.

Barn och unga

Budgeten för barn och unga har ökat med 7,2 miljoner kronor. Från anslaget verksamhet för barn, ungdom, kultur och fritid har 10 miljoner kronor tillförts avsedda för förebyggande arbete så som ungdomsmottagning, föräldramottagning, sociala insatsgrupper och samverkan med skolor. För 2013 tillfördes totalt 13 miljoner kronor till barn och unga för dels förebyggande arbete och dels som en förstärkning av budgeten för verksamhetsområdet.

I oktober 2013 prognostiseras ett underskott för helåret om 9,8 miljoner kronor. Med hänsyn till ökade kostnader för både löner och externa insatser samt minskade intäkter från Migrationsverket måste fortsatta åtgärder vidtas för att nå en budget i balans för 2014. Förändrade arbetssätt med bl.a. färre externa placeringar och ökad användning av den egna öppenvården, tätare uppföljning av beslut samt effekterna av den nya organisationen förväntas ge de nödvändiga kostnadsminskningarna.

Familjerätten i Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Skarpnäcks stadsdelsförvaltningar slås samman till Familjerätt Sydost från och med 1 januari 2014. Enheten kommer att tillhöra avdelningen för barn- och unga och placeras på Livdjursgatan 4. Även i arbetet med våldsutsatta och våldsutövare inom Relationsvårdscentrum Sydost samverkar dessa stadsdelar. Familjerätt Sydost och Relationsvårdscentrum Sydost kommer att dela på en enhetschef. Förvaltningen beräknar att ca 0,4 miljoner kronor av beviljade projektmedel för våld i nära relationer förs över till år 2014 i samband med bokslutet för år 2013. Under våren 2014 kommer Socialstyrelsen att besluta om ytterligare projektmedel.

Vuxna

Budgeten för vuxna missbrukare är oförändrad jämfört med 2013.

Avdelningen fortsätter att prioritera egna öppenvårdsinsatser och kommer att utveckla samarbetet med Farsta och Skarpnäck för att skapa en gemensam och mer sammanhållen öppenvård för missbrukare i sydost.

Arbetssätt ska utvecklas för att undvika att situationer uppstår när akuta boendeplaceringar måste göras.

Socialpsykiatri

Budgeten för socialpsykiatri är oförändrad, vilket innebär en besparing på ca 1,9 miljoner kronor jämfört med kostnadsläget i månadsprognosen för september. Detta innebär att arbetet fortsätter med att minska de externa placeringskostnaderna och att samverka med landstinget även i fortsättningen är mycket viktig. Avdelningen har under flera år haft externa statliga medel för tvång i öppenvården. Dessa medel finns inte kvar under 2014. Den tillfälliga förstärkning med en handläggare som funnits under 2013 föreslås permanentas 2014. Förstärkningen har möjliggjort tätare uppföljningar och en samsyn i bedömningar, ett arbete som minskat kostnaderna för insatserna.

Kommunfullmäktige fastställer ersättningarna inom kundvalssystemet. För 2014 minskar ersättningarna till utförarna med 0,9 %. För att finansiera gemensamma och administrativa kostnader görs ett avdrag med 3,5 % av egen regi enhetens intäkter, vilket är samma nivå som för 2013. Utförarenheten socialpsykiatri får ett anslag med 1,6 miljoner kronor för öppna träffpunkter och sociala kontakter.

Stadsmiljöverksamhet

Drift, mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto 2014	VP 2013	Omslutningsförändring
Parkskötsel	17,4	0,2	17,2	15,2	0,2
Avskrivningar och räntor	4,2	0,0	4,2	4,1	0,0
Handläggning	2,4	0,0	2,4	2,0	0,0
Summa	24,0	0,2	23,8	21,3	0,2

Budgeten för stadsmiljöverksamheten har ökat med 2,5 miljoner kronor i jämförelse med budgetram i VP 2013, varav 0,1 miljoner kronor avser ökade kostnader för räntor och avskrivningar. Under 2013 har nämnden fått extra medel i form av 0,3 miljoner kronor för Vackra Stockholm samt 0,7 miljoner kronor för naturreservat. Verksamheten prognostiserar ett överskott med 1,0 miljoner kronor för helåret 2013.

Stadsmiljöverksamheten har från halvårsskiftet 2013 utökats med en tjänst, bland annat i syfte att förbättra och utveckla tillsyn och uppföljning av entreprenadavtalen samt att samverka och medborgardialog ska utvecklas. Detta medför att kostnaderna för handläggning ökar 2014 då tjänsten belastar helåret.

Extra driftmedel söks för åtgärder i samband med inrättande av naturreservat i Årstaskogen och Älvsjöskogen samt för trädvårdande åtgärder inom ramen för Vackra Stockholm. Se vidare under budgetjusteringar samt bilaga.

Förskoleverksamhet

Verksamhet, mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto 2014	VP 2013	Omslutningsförändring
Utgående peng	401,1	30,4	370,7	369,0	0,0
Tilläggsanslag	5,7		5,7	5,4	0,0
Bibassanslag	9,7		9,7		
Bibass*	24,9	1,7	23,2	31,8	1,7
Lokaler	74,7	3,2	71,5	64,5	3,2
Öppen förskola m.m.	4,9		4,9	5,0	0,0
Resursenheten	2,9		2,9	3,6	0,0
Projekt Föräldrar i förskolan	0,7		0,7	1,5	0,0
IT- och kontaktcenter			0,0	6,8	0,0
Gemensamt inom avdelningen	16,2		16,2	5,9	0,0
Övergripande (buffert)	5,3		5,3	5,0	0,0
Summa	546,1	35,3	510,8	498,5	4,9

Verksamhet, mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto 2014	VP 2013	Omslutningsförändring
*Barn i behov av särskilt stöd, fördelas utifrån individuell ansökan.					

Förskoleschablonen har höjts med 3,0 % för 2014. Den tilldelade budgeten från kommunfullmäktige utgår från antalet barn som var inskrivna i förskolan den 31 mars 2013. Under året kommer avläsning och slutlig justering av budget att göras utifrån genomsnittligt antal inskrivna barn varje månad, januari till och med november. Förvaltningen beräknar att budgeten justeras under 2014 med ytterligare 1,2 miljoner kronor för höga hyror samt 3,7 miljoner kronor för barnomsorgsgarantin.

För lokalhyror samt drift och underhåll avsätts 71,5 miljoner kronor vilket är en ökning med 7,0 miljoner kronor i jämförelse med 2013. Ökningen beror på att fler lokaler tillkommit samt att de nya lokalerna har en väsentligt högre hyra än de äldre lokalerna. I budgeten för övergripande verksamhet ingår en reserv med 5,3 miljoner som förskolan har för att täcka andra verksamheters eventuella underskott.

Övergripande administrationen omfattar förutom personalkostnader främst kostnader för IT, 6,5 miljoner kronor, Kontaktcenter 1,1 miljoner kronor och övriga kostnader till serviceförvaltningen 2,2 miljoner kronor. För att samla utredningsuppdrag som legat på flera personer inom avdelningen anställs en utredare med placering centralt på avdelningen.

Kommunfullmäktige har fastställt pengarna till förskolan till minst 80 % av schablonen och pengarna till familjedaghemmen till minst 94 % av schablonen. Resterande del av schablonen ska täcka kostnader för lokaler och övergripande administration.

Genom att fördela 17 miljoner kronor av det socioekonomiska tilläggsbeloppet per barn kan den utgående pengarna för förskolebarn höjas till att motsvara 83-84 % av schablonen. I jämförelse med budget för 2013 innebär detta en ökning av pengarna till enheterna med 3 % för förskola och 3,3 % för familjedaghem.

Verksamhet	Antal
Förskola 1-3 år	1 455
Förskola 4-5 år	2 258
Familjedaghem 1-3 år	4
Familjedaghem 4-5 år	10
Allmän förskola	8
Totalt antal barn	3 735

För barn i behov av särskilt stöd avsätts totalt 32,9 miljoner kronor vilket är en ökning med 1,1 miljoner kronor i jämförelse med 2013. Stöden omfattar stöd baserat på individuella ansökningar från enheterna (19 miljoner kronor), nytt bibassanslag för enheterna knutet till behov där diagnos saknas (9,7 miljoner kronor) samt anslag till specialavdelningarna Delfinen och Bägersta (4,2 miljoner kronor).

Det nya bibassanslaget för att fördela resurser till barn i behov av särskilt stöd genom anslag prövas under 2014. Syftet med den nya fördelningen är att minska administrationen samt öka möjligheterna för enheterna att ha bättre framförhållning och planera insatserna för barn i behov av särskilt stöd där diagnos saknas.

I tilldelningssystemet fördelas 5,7 miljoner kronor till enheter utifrån socioekonomiska faktorer vilket är en ökning med 0,3 miljoner kronor jämfört med 2013.

Enhet	Socioekonomiskt tilläggsanslag (tkr helår)	Bibassanslag för barn i behov av särskilt stöd (tkr helår)
Snösätra förskolor	756	1 450
Rågsved 1 förskolor	1 040	1 300
Rågsved 2 förskolor	1 102	550
Örby förskolor	507	800
Högdalens förskolor	622	1 000
Hagsätra förskolor	525	700
Dalens förskolor	412	650
Årsta 2		950
Enskede		250
Östberga	505	750
Blåsut (Johanneshov)	231	700
Årsta 3		250
Stureby		350

Av det socioekonomiska tilläggsanslaget budgeteras även 0,9 miljoner kronor för ökade öppethållandetider på öppna förskolorna i Rågsved, 0,7 miljoner kronor för projektet FIF (Föräldrar i förskola, ett samarbetsprojekt med individ och familj), 0,1 miljoner kronor för IKT (informations- och kommunikationstekning för vårdnadshavares möjlighet till information och som ett verktyg för alla barns lärande.), 0,35 miljoner kronor för IFOU (Forskningsprojekt med 10 andra kommuner gällande små barns lärande).

Förvaltningen fortsätter sitt arbete med implementering av resultatbaserad styrning i enheternas verksamhet genom utbildningar och praktiska övningar på både enhetsnivå och avdelningsnivå. Enheterna gör egna ekonomiska satsningar i form av kompetensutveckling, tillgång till digitala hjälpmedel och andra resurser via webben. Förvaltningen satsar på ökad utbildning för kökspersonal på förskolorna IKT och kompetens höjande insatser för förskolans personal utifrån likabehandlingsarbetet inom HBT-området.

Äldreomsorg

Verksamhet, mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto 2014	VP 2013	Omslutningsförändring
Vård och omsorg, varav:	856,3	123,0	733,3	727,6	100,3
Vård och omsorgsboende	470,0	82,6	387,4	369,6	77,5
Öppen hemtjänst	229,5	18,0	211,5	216,5	5,0
Servicehus	137,1	21,1	116,0	126,9	16,8
Dagverksamhet	13,2	1,3	12,0	9,9	0,0
Biståndsenheten	20,7	0,0	20,7	20,1	0,0
Övergripande	16,4	2,6	13,8	12,3	2,3
Övergripande (buffert)	3,0	0,0	3,0	3,0	0,0
Gemensamt beställare	5,0	0,0	5,0	3,8	0,0
Gemensamt egen regi	1,5	0,0	1,5	1,4	0,0
Summa	902,9	125,6	777,3	768,2	102,6

Äldreomsorgens budget ökar med totalt 9,1 miljoner kronor jämfört med 2013. Det innebär en ökning med 1,2 %. Kostnadsramen har ökat med 7,9 miljoner. Intäkterna minskar med 1,2 miljoner jämfört med 2013. Ökningen av budgeten är avsedd att täcka prisuppräknningar, höjning av peng för demensboende och hemtjänst samt höjd lokalpeng för privata utförare. Enligt befolkningsprognosen minskar antalet personer i de äldre åldersgrupperna där vårdbehovet är som störst. Denna volym förändring finns medräknad i äldreomsorgens kostnadsanslag och motsvarar ca 1 % av anslaget.

I likhet med föregående års budget avsätts även för 2014 en buffert på 3,0 miljoner för att täcka andra verksamheters eventuella underskott.

Ett arbete med att säkerställa avgiftshanteringen har pågått under 2013. För att fortsätta detta arbete föreslås en tillfällig utökning med en tjänst som biståndshandläggare under 2014.

Prestationer och ersättningsnivåer

Under 2014 beräknas att 605 helårs platser inom vård- och omsorgsboende kommer att utnyttjas vilket är en minskning med sju helårsplatser i jämförelse med september 2013. Antalet dagar inom dagverksamheten beräknas till 16 824 vilket är detsamma som september 2013. Antalet helårspersoner inom servicehus beräknas till 295 personer vilket är en minskning med tre personer i jämförelse med september 2013.

Två nya ersättningssystem införs inom äldreomsorgen från och med 1 januari 2014.

Inom vård- och omsorgsboende ersätts tre omsorgsnivåer av en nivå för personer med somatiska behov och en nivå för personer med demensdiagnos. Ersättningen per dygn är i enlighet med kommunfullmäktiges budget höjd med 2,49 %. Dygnsersättningen för omsorg med demensinriktning höjs dessutom med ytterligare 100 kr per dygn.

Inom hemtjänst i ordinärt boende tas systemet med ersättning i nivåer bort och byts mot en timersättning för dagtimmar, en ersättning för nattinsatser och ytterligare en för larmkunder. Det nya systemet förutsätter tidsredovisning och baseras på utförda i timmar. Beräkning av budgeten för hemtjänsten inom ordinärt boende utgår från beviljade hemtjänststimmar i september och antagandet att 81 % av dagtimmarna kommer att utföras. För 2014 prognosticeras att 1 630 personer per månad kommer att erhålla hemtjänst, för nattinsatser beräknas 1 667 timmar per månad och 1 409 personer beräknas enbart ha larm. Ersättningen höjs med 3,0 % i enlighet med kommunfullmäktiges budget för år 2014.

Utförarna inom hemtjänsten kommer att söka pengar från äldregruppen för fortsatt arbete med demensteam även 2014.

Enligt kommunfullmäktiges budget är ersättningsnivåerna för dagverksamhet och avlösning och ledsagning oförändrade.

Priserna för förvaltningens egna utförare inom dagvård, hemtjänst i ordinärt boende och vård- och omsorgsboenden är desamma som kommunfullmäktige har fastställt. Ett administrativt avdrag görs med 3,5 % av enhetens intäkter för att täcka avdelnings gemensamma kostnader och administrativa kostnader,

Servicehusen ingår inte i kundvalsmodellen och nämnden beslutar om ersättningsnivåerna. Servicehusens priser består av två delar, dels ett grundpris per person och månad, dels ett pris för respektive vårdnivå. Då ingen kompensation för ökade kostnader för servicehus har lagts till äldreomsorgens budget föreslås att ersättning utgår enligt samma priser som 2013 vilket innebär ersättning per vårdnivå (18 stycken) enligt den gamla prismodellen för hemtjänsten. Grundkostnadsersättningen på Rågsveds servicehus höjs med 3,6 % utifrån beräkning av faktiska kostnader. Enskede nya servicehus erhåller en ny grundkostnadsersättning som utgår ifrån de nya förutsättningar som gäller efter omstruktureringen och avvecklingen av servicehuslägenheter och lokalyta.

Nämnden beslutar om pris för växelvård (korttidsplatser) för 2014 föreslås en ökning med 2,5 % jämfört med år 2013. För Kostnadsenhetens priser gäller den överenskommelse om intraprenad med egen regi som tecknades i juli 2012. Ersättningen höjdes med 1,72 % från och med 1 november 2013.

För servicehus och växelvård (korttidsplatser) läggs ytterligare 5 % på priset för administration vid extern försäljning.

I prisbilagan redovisas alla ersättningsnivåer inom äldreomsorgen.

Stöd och service för personer med funktionsnedsättning

Verksamhet, mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto 2014	VP 2013	Omslutningsförändring
Verksamheter	387,0	79,9	307,1	303,8	79,8
Biståndsenheten	11,9	0	11,9	11,0	0
Gemensamt beställare	5,3	0	5,3	4,2	0
Gemensamt egen regi	1,1	0,1	1,0	0,9	0
Svedmyrabadet	2,9	0	2,9	2,8	0
Summa	408,2	80,0	328,2	322,7	79,8

Budgeten har ökat med 5,5 miljoner kronor vilket motsvarar en ökning med 1,7 %. Ökningen beror främst på ökade prestationer och ökade priser. Den tilldelade budgeten beräknas utifrån prestationer den 27 augusti 2013, slutlig justering av budgeten för 2014 kommer att göras utifrån avläsning av prestationer i mars och augusti.

I oktober 2013 prognosticeras ett underskott om 5,5 miljoner kronor och åtgärder pågår för att komma till rätta med underskottet. Bland annat pågår en översyn av personer som inte har erhållit utredning för att omfattas av personkretsbedömning enligt LSS samt översyn av kostnader för placeringar. En ökad inströmning av ärenden och Försäkringskassans strama bedömningar ställer hårda krav på att hitta lösningar som är kostnadseffektiva. En nybildad särskild arbetsgrupp ska systematiskt arbeta med utredningar av personlig assistans i syfte att höja kvaliteten på dem och ytterligare utveckla arbetet. Gruppens arbete och uppnått resultat kommer att kontinuerligt följas upp.

Under 2014 permanentas den tillfälliga förstärkningen av en tjänst som biståndshandläggare som funnits under 2013. För att kunna genomföra uppföljningar med tätare intervall och därmed åstadkomma en budget i balans inom omsorgen om funktionsnedsatta föreslås även en tillfällig utökning med en biståndshandläggare under 2014.

Prestationer och ersättningsnivåer

Följande biståndsbedömda prestationer beräknas för budgeten, vilka också ingår i den tilldelade budgeten:

Verksamhet	Antal helårspersoner
Eget boende med boendestöd	71
Servicebostad	27
Gruppboendestad	96
Barnboende	13
Korttidshem	67
Daglig verksamhet	254
LASS-ärenden	151
Summa	679

Enheter får betalt per prestation utifrån de nivåer som kommunfullmäktige har beslutat.

Ersättningen överensstämmer även med de ersättningar som redovisas i förvaltningens förfrågningsunderlag vid upphandlingen av sina verksamheter. Gruppbestäder i egen regi betalar 3,5 % av sina intäkter för gemensam administration.

Ersättningsnivåerna för vuxenboende och barnboende är höjda med 1,5 % och pengarna för daglig verksamhet är sänkta med cirka 16 kr per dag för heltid och 13 kr per dag för deltid. Nivåerna för daglig verksamhet med personlig assistans är sänkta med 11 %. Övriga ersättningar är oförändrade i jämförelse med 2013.

Matavgiften kommer från och med 1 januari att tas ut av utföraren och inte som tidigare av beställaren. Med anledningen av detta har ersättningen för daglig verksamhet sänkts.

Det nya ersättningssystemet för hemtjänst gäller även inom omsorg om personer med funktionsnedsättning. Ersättning utgår per utförd timme istället för som tidigare i nivåer och ersättningsnivåerna har räknats upp med 3 % för 2014. Ersättningssystemet för avlösning och ledsagning är oförändrat.

Kostnader för gemensamhetslokaler ingår inte i LSS-pengen utan betalas av beställaren. Vid försäljningen av platser till andra stadsdelar tar förvaltningen ut en lokalschablon som bygger på den faktiska totala lokalkostnaden under 2014. De enskilt drivna verksamheter som finns med i stadens avtal får en schablonersättning som kompensation för lokalkostnader.

Alla priser inom verksamheter för funktionsnedsatta exkluderar resor. Dessa betalas direkt av beställaren.

Ersättningen för assistans enligt SFB är 280 kronor per timme och följer den ökning som kommunfullmäktige har gjort. Internpris till assistansenheten föreslås till 268 kr per timme efter avdrag för OH-kostnader.

Fritid och kultur

Verksamhet, mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto 2014	VP 2013	Omslutningsförändring
Kultur	1,3	0,0	1,3	1,3	0,0
Konsument	0,4	0,0	0,4	0,4	0,0
Fältassistenter	4,7	0,0	4,7	3,7	0,0
Öppna mötesplatser	28,9	2,6	26,3	23,8	2,6
Kollo	3,6	1,3	2,3	2,2	1,3
Simpvik/Sävnäs (bla dagkollo)	2,1	0,0	2,1	2,2	0,0
Gemensamt inom avdelningen	3,4	0,0	3,4	3,4	0,0
Övergripande (buffert)	2,7	0,0	2,7	2,0	0,0
Summa	47,1	3,9	43,2	39,0	3,9

Den totala budgeten för fritid och kultur har ökat med 4,2 miljoner kronor. För att täcka andra verksameters eventuella underskott föreslås en reserv på 2,7 miljoner kronor.

Förvaltningen föreslår en utökning med 2 fältassistenter vilket motsvarar en kostnadsökning på 1,0 miljoner kronor. För närvarande finns sex fältassistenter.

Hagsätra fritidsgård kommer under slutet av 2013 flytta in i nya större lokaler vilket kommer att medföra en hyreshöjning med 0,13 miljoner kronor. Flytten medför ökade personalkostnader eftersom fler former av aktiviteter kommer att erbjudas. Den nya lokalen kommer förhoppningsvis möjliggöra att fler ungdomar i riskzon kommer till fritidsgården.

Sommarverksamheten på Gålö beräknas fortsätta i samma omfattning som under 2013. Förvaltningen kommer under 2014 ha stora kostnader för upprustning av Simpvik.

Förvaltningen beräknar att en budgetjustering kommer att erhållas året med 0,6 miljoner kronor för kollo.

Medel avsätts även fortsättningsvis till lokala föreningar som erbjuder kulturverksamhet för barn och ungdom.

Alla verksamheter inom fritiden är anslagsfinansierade. Fritid område 1 och 2 drivs på entreprenad. Rågdalens parklek återgår den 1 december 2013 till att drivas i egen regi.

Från 2014 finansieras biträdande avdelningschef av kultur- och fritidsverksamheten.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder

Verksamhet, mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto 2014	VP 2013	Omslutningsförändring
Arbetsmarknadsåtgärder	24,4	14	10,4	10,1	10,3
Ekonomiskt bistånd	127,5	3,1	124,4	124,0	-0,1
Handläggning	31,8	0	31,8	32,1	0
Gemensamt inom avdelningen	2,1	0	2,1	2,1	0
Summa	185,8	17,1	168,7	168,3	10,2

Budgeten för ekonomiskt bistånd har ökat med 0,4 miljoner kronor. I september 2013 var antalet biståndshushåll 1 244. I genomsnitt har förvaltningen betalat ut 11,0 miljoner kronor per månad under år 2013. Budgeten för år 2014 möjliggör i genomsnitt en utbetalning med 10,5 miljoner kronor per månad. En omfördelning på 6,3 miljoner kronor från biståndskostnader till handläggning och gemensamma kostnader föreslås.

Anslaget för arbetsmarknadsåtgärder är 0,3 miljoner kronor lägre än 2013 och ska täcka kostnaderna för offentligt skyddat arbete, feriejobb för ungdomar samt arbetsträning/arbetsprövning. Under året kommer arbetsträning/sysselsättning att beviljas under max 3 månader per klient. Under den tiden är det möjligt att få en uppfattning klientens arbetsförmåga. Under 2013 har insatsen beviljats upp till 6 månader men 2014 års budget medger inte det. Förvaltningen har också tillgång till 145 platser på Jobb Torg resurs och 55 platser för OSA samt platser på UMA (Utveckling Mot Arbete).

Under 2014 beräknar förvaltningen att kunna erbjuda lika många ungdomar feriejobb som 2013, cirka 600, under förutsättning att budgetjustering om 4,3 miljoner kronor beviljas från Söderortsvisionen.

Lokaler

Förvaltningens samlade lokalkostnader är cirka 175 miljoner kronor. Av dessa är cirka 120 miljoner kronor hyror för verksamhetslokaler, 49 miljoner kronor boendehyror och resterande del är drift.

Förvaltningen redovisar nedan de lokalförändringar som planeras ske under år 2014.

Förskola	
Lokal	Kommentar
Årstavägen/Ottsjövägen	Ny paviljong om 4 avdelningar planeras öppnas på Årsta vård- och omsorgsboendes parkeringsyta. Kan stå klar våren/sommaren 2014.
Kvarntorpsgränd 13-15, Hagsätra	Rivning samt ny förskola om 6 avdelningar utreds. Beslut under 2014.
Bjulevägen 4-6, Stureby	Ny förskola planeras i kv. Tjärtunnan intill Rörmokarens förskola. Två nya avdelningar utreds. Kan stå klar 2015-2016
Ramviksvägen 205, Stureby	Befintlig förskola ska rivas 2014. Ny förskola om 4-6 avdelningar utreds på samma plats. Kan stå klar 2015-2016
Medlemmen, Enskede Gård	Projektering av ny förskola 5-6 avdelningar, genomförande beslut finns från stadsdelsnämnden, planeras stå klar 2016-2017
Hummelvägen 10, Årsta	Projektering pågår att bygga ny förskola om 6 avdelningar, förskolan planeras stå klar 2015
Bjursättravägen 72, Rågsved	Utredning att bygga ny förskola 6 avdelningar
Spårfinnargränd 12, Rågsved	Utredning att riva förskolan
Rågsvedsskolan	Ny öppen förskola klar jan 2014
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	
Lokal	Kommentar
Generellt	Behov av nya gruppboendestäder är anmält i flera detaljplaneärenden och i andra delar i verksamhetsplanen
Handelsvägen 186, Svedmyra	Inriktningsärende för gruppboendestäder/serviceboendestäder
Individ- och familjeomsorg	
Lokal	Kommentar
Inga planerade lokalförändringar	
Äldreomsorg	
Lokal	Kommentar
Se bilaga.	

Investeringar

Kommunfullmäktige har beslutat om två olika investeringsramar för år 2014. 9,7 miljoner kronor avsätts för investeringar i parker och 2,7 miljoner kronor avsätts för investeringar i maskiner och inventarier.

Parkinvesteringar

Parkinvesteringar, mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto 2014	VP 2013	Omslutningsförändring
Dalens allé	2,0	0,0	2,0	2,5	0,0
Triangelparken, G:a Enskede	3,0	0,0	3,0	1,2	0,0
Parkplan	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0
Reinvestering lekplatser, parkvägar och trappor	3,7	0,0	3,7	2,4	0,0
Summa	9,7	0,0	9,7	7,1	0,0

Planeringen av investeringar för stadsdelsområdets parker och grönområden sker bland annat utifrån parkplanerna för Enskede-Årsta och Vantör. Upprustning av Dalenparken fortsätter med 2,0 miljoner kronor 2014. Parken och lekplatsen får ökad tillgänglighet och trygghet. Under 2014 görs den sista etappen med bland annat småbarnsleken och iordningsställande av yta framför fritidsgård.

Under 2014 fortsätter upprustningen av Triangelparken i Gamla Enskede med 3,0 miljoner kronor. Program har tagits fram efter tyck-till-möte 2012 och samråd 2013. Parkens ytor och utrustning är idag mycket slitna och lekytorna är i behov av att omdisponeras.

Arbetet med nya parkplaner fortsätter. Under 2013 har inventering av stadsdelen skett. Under 2014 genomförs sammanställning av material, analys och framtagande av nya parkplaner. Tyck-till-möten och samråd kommer att hållas under året. De nya parkplanerna kommer att följa stadens övergripande styrdokument för arbetet med parker och grönområden.

Stadsdelsnämnden har tilldelats 3,7 miljoner kronor för mindre investeringar. Under 2014 kommer dessa investeringsmedel fortsätta att användas till reinvestering och tillgänglighetsanpassning av trappor, parkvägar och lekplatser. Lekplatser ska rustas för bättre tillgänglighet, ökad säkerhet och möjlighet till pedagogisk lek. Underlag för prioritering är lekplatsbesiktning, inventering av samtliga trappor samt kommande parkvägsplan. Reinvesteringar och upprustningar ska ske för att parker och grönområden i ökad omfattning ska vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

Extra medel söks även för tillgänglighetsfrämjande investeringar i stadsmiljön vilket redovisas under budgetjusteringar. För 2013 har stadsdelen tilldelats 7,3 miljoner kronor för detta ändamål.

Investeringar i maskiner och inventarier

Totalt budgeteras 2,7 miljoner för maskiner och inventarier.

I stadsledningskontorets anvisningar framgår att dessa medel ska användas till alla investeringar som har en ekonomisk livslängd på minst tre år och är över ett prisbasbelopp, 44 400 kronor (2014). Kostnader för internräntor och avskrivningar som uppstår ska bekostas av driftbudgeten. Förvaltningen kommer att följa anvisningarna när det blir aktuellt men kan idag inte bedöma behovet fullt ut. Fortfarande gäller att kontantfinansiering kan göras i Micasas och SISABs lokaler upp till 500 000 kr.

Resultatenheter

Resultatenheter ska föra över hela sitt resultat, både över- och underskott till följande år som uppkommer till följd av enhetens eget handlande, med maximalt 5 % av enhetens bruttobudget för året. Resultatfonden får ha ett överskott med maximalt 10 % av enhetens bruttobudget. Uppkomna underskott i resultatfonden ska täckas i samband med nästkommande års bokslut. Om underskottet inte har kunnat täckas under nästkommande år upplöses resultatenheten och underskottet täcks i bokslutet av nämnden.

Förvaltningen arbetar för att alla utförarenheter ska kunna bli resultatenheter. Med en tydlig ekonomi- och verksamhetsstyrning, där enheten får intäkt utifrån prestation, möjliggörs en god budgethållning och en större självständighet för enheten. I tabellen nedan föreslås resultatenheter för 2014. Ersättningsnivåer för 2014 redovisas i prisbilagan. Enskede Nya Servicehus tillkommer som resultatenhet 2014.

Enheter som idag är resultatenheter och föreslås vara kvar	
Örby förskolor	Högdalens förskolor
Hagsätra förskolor	Rågsved 1 förskolor
Rågsved 2 förskolor	Snösätra förskolor
Dalens förskolor	Blåsut förskolor
Årsta 2 förskolor	Årsta 3 förskolor
Enskede Gårds förskolor	Östberga förskolor
Sturebys förskolor	Äldreomsorgens kostenhet
Mårtengårdens vård- och omsorgsboende	Stureby vård- och omsorgsboende
Rågsveds servicehus	Enskede Nya Servicehus
Bandhagen-Högdalen hemtjänst	Enskede hemtjänst
Årsta hemtjänst	Stureby hemtjänsten
Assistansenheten	Gruppboende Enskede-Årsta-Vantör
Utförarenheten Socialpsykiatri	

Budgetjusteringar

Ansökan om budgetjusteringar görs med totalt 21,7 miljoner kronor för följande ändamål:

Söderortsvisionen

Ansökningar görs inom ramen för Söderortsvisionen, dels med 3,8 miljoner kronor för Lokal utveckling i Rågsved (pågående projekt), dels med 0,6 miljoner kronor för Östberga (se bilaga).

Ferieungdomar

Ansökan om 4,3 miljoner kronor görs för ferieungdomar (se bilaga).

Vackra Stockholm

Ansökan om 0,4 miljoner kronor görs inom ramen för Vackra Stockholm för att tillsammans med feriearbetande ungdomar försköna stadsdelens parker (se bilaga).

Naturreseptat Årstaskogen och Älvsjöskogen

Staden planerar att inrätta ett nytt naturreseptat i Årstaskogen och Älvsjöskogen under ledning av exploateringsnämnden i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden samt stadsdelsnämnden i Enskede-Årsta-Vantör. Förvaltningen ansöker om 1,0 miljoner kronor för att under år 2014 fortsätta arbetet med skötsel och underhåll av Årstaskogen och Älvsjöskogen.

Årstaskogen är med sin variation av naturmiljöer och upplevelsevärden en viktig del av grönstrukturen i Stockholm. Området har i dag ett stort antal besökare genom de nya bostadsområdena vid Hammarby Sjöstad och Liljeholmen. Skötseln av Årstaskogen har i många år varit eftersatt, vilket har inneburit att flera av de anlagda gångvägarna upplevs som mörka och otrygga på grund av tät och uppvuxen vegetation av ungträd och sly. Flera av de tidigare siktlinjerna och sittplatserna ut mot Mälaren har vuxit igen och de biologiskt så viktiga äldre och grova tallarna dör sakta tillbaka på grund av konkurrensen från ungträden av asp, lönn och björk.

Förvaltningen har under 2012-2013 påbörjat arbete med extra insatser i form av röjning och parkskötsel så att de biologiska värdena säkras och friluftsvärdet ökar, vilket är särskilt angeläget i samband med att området planeras som naturreseptat. Detta arbete behöver fortsätta under 2014 eftersom det i stora delar av skogen kvarstår behov av ovan nämnda åtgärder. Dessa åtgärder behöver också genomföras i Älvsjöskogen.

Åtgärderna i Årstaskogen och Älvsjöskogen behöver genomföras för att skötseln i enlighet med de skötselregler som generellt gäller för naturreseptat ska kunna påbörjas. Detaljerade skötselplaner för naturreseptaten kommer att utarbetas av exploateringskontoret i samarbete med stadsdelsförvaltningen.

Åtgärden kommer att påbörjas så snart som möjligt. Skötseln har inte kunnat inrymmas inom nämndens ordinarie driftbudget för stadsmiljö. Arbetet kommer att ske i samverkan med trafikkontorets stadsmiljöenhet samt miljöförvaltningen. För att minska påverkan i naturmarken så mycket som möjligt ska även häst användas i arbetet, vilket innebär en ökad kostnad för genomförande initialt. Konsekvenser av att använda häst bidrar emellertid till ett ökat socialt värde under arbetstiden samt minskad påverkan på klimat och natur på lång sikt.

Medel för tillgänglighetsfrämjande åtgärder (se även rubriken investeringar)

Förvaltningen ansöker om budgetjustering om totalt 11,6 miljoner kronor för tillgänglighetsfrämjande investeringar i stadsmiljön för följande ändamål:

- **Utegyms/rekreationsplats:** För att skapa en plats för möten vill stadsdelen skapa ett utegym/rekreationsplats i de norra delarna. Utegymsmet/rekreationsplatsen ska ligga nära vård- och omsorgsboende så att de äldre därmed kan få ett mål för sina promenader. Det ska även vara en plats för människor att mötas. Stadsdelen ansöker om 0,6 miljoner kronor för att uppföra en anläggning i norra stadsdelen. Ansökan om utomhusgym ligger i linje med stadens idrottspolitiska program, där folkhälsan och att fler stockholmare blir fysiskt aktiva är i fokus, och förvaltningens uppdrag arbeta med att möjliggöra för äldre att komma ut i parker och motionera. Arbetet sker i samverkan med förvaltningens äldreomsorgs verksamhet samt idrottsförvaltningen.
- **Parkvägar:** 2,0 miljoner kronor söks för reinvestering och tillgängliggörande av parkvägsnätet i stadsdelen då långa sträckor är i undermåligt skick, exempelvis med

rotuppträningar och stora delar där asfalt saknas. Enligt stadens budget gällande rehabilitering och förebyggande arbete för äldre ska äldre ges möjlighet att behålla och/eller förbättra sina funktioner och att promenader är en viktig förebyggande insats som på sikt kan motverka ökat vårdbehov.

- **Trappor:** Stadsdelen har cirka 200 trappor och en stor del av dessa har inte full tillgänglighetsanpassning. 2,0 miljoner kronor söks för fortsatt komplettering av ledstänger, barnvagnsramper och kontrastmarkeringar.
- **Östbergas parklek med klätterm:** Stadsdelen har under 2013 tagit fram ett program för en tillgänglighetsanpassad parklek i Östberga, ett område som är prioriterat i stadsdelens trygghetsarbete. Medel söks med 5,0 miljoner kronor för etapp ett, för att påbörja arbetet med att skapa en utmanande parklek som ska innehålla framtidens innovationer istället för gårdagens lösningar. Ett smakprov på vad parkleken ska komma att innehålla är en större konstruktion med arbetsnamnet *klätterm*. Detta ska ske genom det idag påbörjade arbetet med personal från GIH:s ledning samt större extern aktör. Aktörerna är idag förberedda att delta i skapandet av denna konstruktion. Projektet är även ett led i att utöka utbudet fritidsaktiviteter för barn och ungdomar med funktionsnedsättning, att skapa mötesplatser för alla åldrar samt utveckla medborgarnas fysiska hälsa.
- **Lekplatser:** Medel om totalt 2,0 miljoner kronor söks för tillgänglighetshöjande åtgärder och utveckling av lekplatser. Stadsdelen har drygt 70 lekplatser. För att barn och ungdomar med funktionsnedsättning ska kunna erbjudas samma villkor som andra behöver ett flertal av dessa lekplatser tillgänglighetsanpassas. I dagsläget prioriterar stadsdelen personer med fysisk instabilitet eller med svårighet att orientera sig i rummet, exempelvis personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Utveckling sker i form av ny lekutrustning samt avhjälpande av hinder i parkerna. Flertalet av lekplatserna i stadsdelen präglas idag av lågt lekvärde, undermåligt underlag och otillgängliga lekredskap. Flera lekplatser har idag dessutom brist på redskap eftersom mycket utrustning tagits bort då den inte klarat produktsäkerhetslagens krav som styrs av EU-normen.

Omslutningsförändringar

I kommunfullmäktiges budgettram ingår endast kostnader och intäkter för nämndens egen verksamhet. Utöver det har nämnden kostnader och intäkter för verksamhet som säljs till andra förvaltningar, främst inom äldreomsorg och stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Totalt föreslås omslutningsförändringar med 228,7 miljoner kronor i nämndens budget.

Medel för lokaländamål

Under året planeras fyra nya förskoleavdelningar att öppnas på Ottsjövägen 15, vid Årsta vård- och omsorgsboende, varav tre avdelningar är ersättningsavdelningar och en avdelning är tillkommande. Stimulansbidrag om 0,8 miljoner kronor per tillkommande avdelning, totalt 0,8 miljoner kronor, begärs för detta.

På grund av stora renoveringsarbeten initierade av fastighetsägaren SISAB måste två förskolor evakueras till Nytorpsskolan. Extra kostnader i form av dubbla hyror samt flyttkostnader uppstår under evakueringsperioden om totalt 1,3 miljoner kronor.

Förvaltningen föreslår att nämnden ansöker hos kommunstyrelsen om medel för omstrukturering för detta.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva

Förvaltningens utgångspunkt är att allt arbete som bedrivs ska göras på ett effektivt sätt och med god kvalitet. Fokus ska vara på kärnverksamheterna och för att nå dit ska brukarperspektivet alltid vara i fokus, då verksamheten är till för brukarna och inte tvärtom. Förvaltningens administrations- och lokalkostnader ses regelbundet över för en bedömning av nödvändigheten. På samma sätt är det viktigt att verksamheterna ser över arbetssätt och bemanning. Ett annat viktigt arbete är att jämföra sig med andra, dvs. att jämföra kostnader och kvalitet med vad andra utförare inom och utom staden har, samt att utveckla metoder för ökad kvalitet och effektivitet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Administrationns andel av de totala kostnaderna	3,6 %	minska	År
Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen	5 st	tas fram av nämnden	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Formulera nämndindikatorer som mäter effektivitet för respektive verksamhet	2014-01-01	2014-12-31
Kommunstyrelsen ska i samverkan med servicenämnden, stadsdelsnämnderna se över riktlinjerna för vårdnadsbidrag	2014-01-01	2014-06-30
Servicenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna införa central avgiftshantering för bland annat förskola	2014-01-01	2014-12-31
Utbildningsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, stadsdelsnämnderna och de fristående förskolorna införa den nya gemensamma ingången till den gemensamma förskolekön och de fristående förskolornas köer	2014-01-01	2014-12-31
Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen se över riktlinjerna för barnomsorg på obekvämt arbetstid	2014-01-01	2014-12-31

Nämndmål:

Förvaltningens resurser utnyttjas effektivt

Förväntat resultat

Verksamheterna ryms inom tilldelad budget. Befintliga resurser används optimalt och avtal följs upp systematiskt. Invånarna får största möjliga nytta för sina skattepengar. Rätt insatser ges i rätt tid och rätt mängd. Administrationns andel av de totala kostnaderna minskar jämfört med föregående år. Förvaltningen kännetecknas av en kultur där ständiga förbättringar är en del av arbetet. Samarbete sker med andra nämnder för att öka effektiviteten.

VP 2014

Ökat antal externa utförare, krav på effektiva processer och att kunna redovisa resultat i verksamheten har ökat kraven på en effektiv styrning och systematisk uppföljning. Förvaltningen arbetar för att styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi ska vara tydlig och hänga ihop. Stadens integrerade lednings- och styrningssystem ILS genomsyrar arbetet. Internkontroll är ett viktigt instrument i detta, liksom en hög delaktighet i framtagande av verksamhetsplan, anvisningar och uppföljningsrapporter, för att säkerställa förståelsen av styrningen och uppföljningen av de offentliga medlen.

Förvaltningen kommer under 2014 att arbeta vidare med utveckling av kvaliteten i verksamheten genom fortsatt utveckling av olika metoder, exempelvis lean som används för att förbättra och effektivisera arbetssätt och metoder, resultatbaserad styrning samt evidensbaserad metod/praktik. Utveckling och användandet av stadsgemensamma internetportaler skapar förutsättningar för att kunna söka information effektivt. Förvaltningen deltar i stadens gemensamma aktiviteter för att sprida goda idéer och metoder inom olika verksamheter, exempelvis kvalitetsutmärkelsen och mässa för goda exempel.

Förvaltningen arbetar vidare med att fortlöpande se över administrations- och lokalkostnader samt bemanning och arbetssätt. Aktuella lokalförändringar redovisas under rubriken "Lokaler" ovan. Samarbete med andra förvaltningar sker där möjlighet finns.

Övriga frågor

Redovisning av uppdrag från nämnden

Uppdraget att "återkomma med en redovisning om hur strukturer för dokumentation, uppföljning samt evidensbaserat arbetssätt kan säkerställas inom alla led av handläggning inom förvaltningens barn och ungdomsgrupp" redovisades i oktobernämnden.

Uppdraget att "återkomma med en redovisning och analys om ett utvecklat fokus och samarbete inom öppenvården" redovisas i separat ärende till novembernämnden.

Uppdraget att återkomma med ett separat förslag om åtgärder utifrån dragna slutsatser från konsultrapporten "Förslag till ökad effektivitet och användande av resurser" redovisas under individ- och familjeomsorg i ekonomitexten.